

Univerzitet u Bihaću

B-02/20 obrazac

Pedagoški fakultet

SAMOEVALUACIJSKI IZVJEŠTAJ STUDIJSKOG PROGRAMA
PREDŠKOLSKI ODGOJ

za akademsku 2018/19

I ciklus studija

SAŽETAK.....	4
1. UVOD.....	5
1.1. Historija i organizacija Univerziteta, Fakulteta i Studijskog programa.....	5
1.2. Primjena bolonjskog procesa na Univerzitetu, Fakultetu i Studijskom programu	7
1.3. Istraživanje i naučno-istraživački i/ili umjetnički rad na Fakultetu i Studijskom programu	8
1.4. Veze Fakulteta i Studijskog programa s okruženjem, privredom i socijalnim partnerima.....	9
1.5. Finansiranje Univerziteta, Fakulteta i Studijskog programa	9
1.6. Statistički podaci.....	11
2. PROVOĐENJE SAMOEVALUACIJE.....	13
2.1. Tim za samoevaluaciju	13
2.2. Postupak samoevaluacije.....	13
3. KRITERIJI ZA AKREDITACIJU STUDIJSKIH PROGRAMA PRVOG I DRUGOG CIKLUSA STUDIJA U BOSNI I HERCEGOVINI	14
1. <i>Politika osiguranja kvaliteta studijskih programa</i>	14
2. <i>Kreiranje i usvajanje studijskih programa</i>	15
3. <i>Učenje, poučavanje i vrednovanje usmjereni na studenta</i>	21
4. <i>Upis i napredovanje studenata, priznavanje i certificiranje</i>	24
5. <i>Ljudski potencijali</i>	26
6. <i>Resursi i finansiranje</i>	28
7. <i>Upravljanje informacijama o studijskim programima</i>	31
8. <i>Informiranje javnosti o studijskim programima</i>	32
9. <i>Kontinuirano praćenje, periodična evaluacija i revizija studijskih programa</i>	33
10. <i>Mobilnost akademskog osoblja i studenata</i>	35
4. ZAKLJUČCI UZ PRIJEDLOGE AKTIVNOSTI ZA UNAPREĐENJE STANJA.....	38
5. POPIS PRILOGA	39

Naziv visokoškolske ustanove:	Univerzitet u Bihaću
Adresa:	Pape Ivana Pavla II 2/II
Kontakt telefon(i) i faks:	++387 (37) 222 022 ++387 (37) 222 024
E-mail:	kabinetrektora@unbi.ba
Web-adresa:	www.unbi.ba
Naziv i ciklus studijskog programa:	Predškolski odgoj, I ciklus
Fakultet koji realizira studijski program:	Pedagoški fakultet
Adresa Fakulteta:	Luke Marjanovića bb, 77000 Bihać
Odgovorna osoba za samoevaluaciju:	Prof. dr. Nijaz Skender
Kontakti odgovorne osobe:	e-mail: nijazs@yahoo.com, tel.: 061/732-282

SAŽETAK

Samoevaluacijski izvještaj za studijski program Predškolski odgoj pisan je u toku 2019/2020. akademske godine.

Pedagoški fakultet je učestvovao u Erasmus+ projektu Teacher pod nazivom „Introducing competence-based preschool teacher education curricula in Bosnia and Herzegovina“ u sklopu kojeg je izvršena analiza predškolskog obrazovanja u BiH (aktivnost 1.2), analiza zainteresiranih strana (aktivnost 1.3) te analiza potreba (aktivnost 3.2). Inovacija je rađena u saradnji s evropskim partnerskim ustanovama: Sveučilište u Zagrebu, Univerzitet „Manchester Metropolitan“ u Velikoj Britaniji, Univerzitet „Matej Bel“ u Banskjoj Bistrici (Slovačka) i Univerzitet u Alba Iuliji (Rumunija).

Cilj ovog projekta je bio osavremeniti studijski program Predškolski odgoj, harmonizirati ga u skladu sa sličnim programima u BiH i uskladiti s programima univerziteta u Evropskoj uniji. Jedan od zadataka je nakon završetka projekta uraditi akreditaciju studijskog programa. U projektu je učestvovalo 6 univerziteta iz BiH. Projekat je trajao 3 godine uz finansiranje Evropske komisije.

Dalji cilj projekta je osavremeniti didaktičku opremu, opremu za NIR, nabaviti novu i savremenu literaturu te obučiti nastavnike novim metodama u poučavanju i odgoju studenata.

U svrhu akreditacije Studijskog programa formiran je samoevaluacijski tim od 7 članova, koji su imali zadatak da na osnovu postojećih podataka i procedura napišu samoevaluacijski izvještaj (SER).

Ovaj samoevaluacijski izvještaj se sastoji iz 5 poglavlja. Svako poglavlje je detaljno obrazloženo i dokumentovano priložima koji potkrepljuju tvrdnje napisane u istom.

Prvo poglavlje se odnosi na opći dio koji podrazumijeva historiju i organizaciju Univerziteta u Bihacu, finansijske resurse, naučno-istraživački rad, primjenu bolonjskog procesa na Univerzitetu u Bihacu te veze Univerziteta i Pedagoškog fakulteta, odnosno studijskog programa Predškolski odgoj s okruženjem.

Drugo poglavlje podrazumijeva formiranje tima za samoevaluaciju, osposobljavanje za sprovođenje samoevaluacije i sprovođenje samog postupka samoevaluacije te izradu SWOT analize.

Treće poglavlje se odnosi na kriteriji za akreditaciju studijskih programa prvog ciklusa studija. Ovo poglavlje je opisano kroz 10 potkriterija s informacijama i potrebnim priložima počev od politike osiguranja kvaliteta studijskih programa, kreiranja i usvajanja studijskih programa pa do mobilnosti studenata i nastavnog osoblja.

U četvrtom poglavlju su dati zaključci sa prijedlogom mjera za korekciju stanja onih stvari kojima trenutno nismo zadovoljni i koje je potrebno što prije korigovati.

U petom poglavlju je naveden popis priloga koji su pomenuti u samoevaluacijskom izvještaju.

1. UVOD

1.1. Historija i organizacija Univerziteta, Pedagoškog fakulteta i studijskog programa Predškolski odgoj

Univerzitet u Bihaću je javna ustanova koja organizira i izvodi univerzitetske studije, naučni i visokostručni rad, razvija naučno-tehnološko i umjetničko stvaralaštvo. Univerzitet u Bihaću je osnovan 28. 7. 1997. godine. Ipak, korijeni visokog obrazovanja na ovom području sežu u mnogo dalju prošlost. Naime, 1970. godine s radom je krenulo istureno odjeljenje Više tehničke škole iz Karlovca, zatim se 1975. godine osniva Mašinski odsjek na Višoj tehničkoj školi u Bihaću, dok je Tekstilni odsjek krenuo s radom 1979. godine kada i Viša ekonomska škola. Godine 1993. osnovana je Pedagoška akademija.

Pedagoški fakultet Univerziteta u Bihaću osnovan je 1997. godine¹, odnosno prerastao je u fakultet iz tadašnje Pedagoške akademije, koja je osnovana 1993. godine². Pedagoška akademija je imala dva odsjeka: Odsjek za matematiku i fiziku te Odsjek za razrednu nastavu. Pedagoški fakultet danas ima sedam odsjeka: Bosanski jezik i književnost, Razredna nastava, Tjelesni odgoj i sport, Predškolski odgoj, Matematika i fizika, Njemački jezik i književnost te Engleski jezik i književnost.

Uskladenost s važećim propisima

Pedagoški fakultet Univerziteta u Bihaću djeluje u skladu s Okvirnim zakonom o visokom obrazovanju BiH, Zakonom o Univerzitetu u Bihaću, Zakonom o visokom obrazovanju USK-a i Statutom Univerziteta u Bihaću. Također su Upravni odbor Univerziteta i Senat Univerziteta donosili podzakonske akte koji su potrebni za funkcionisanje Univerziteta.

Realizacija studijskog programa

Prva generacija studenata Odsjeka predškolski odgoj upisana je u akademskoj 2001./2002. godini i od tada se program izvodi u kontinuitetu, a kroz izmjene Nastavnog plana i programa prate se trendovi u širem okruženju. Prvi Nastavni plan i program (nadalje NPP) iz 2001/2002.

¹ Skupština Unsko-sanskog kantona donijela je 17. juna 1998. godine Odluku (br. 01-1-67/98) o usvajanju Elaborata o društveno-ekonomskoj opravdanosti osnivanja Pedagoškog fakulteta u Bihaću te imenovala Komisiju matičara za osnivanje Pedagoškog fakulteta u Bihaću.

Skupština Unsko-sanskog kantona održala je 9. jula 1998. godine 19. sjednicu na kojoj su donesene dvije bitne odluke: Odluka o usvajanju Izvještaja Komisije matičara za osnivanje Pedagoškog fakulteta u Bihaću te – na prijedlog Vlade Unsko-sanskog kantona – Odluka o osnivanju Pedagoškog fakulteta u Bihaću kao javne visokoškolske ustanove koja organizuje i izvodi fakultetske studije te naučno-istraživački rad.

Integriranjem Univerziteta u Bihaću i pravosnažnim Rješenjem o registraciji u sudski registar JU “Univerzitet u Bihaću” upisan kao jedinstveno pravno lice, jedinstvenoga identifikacionog broja (ID) i jedinstvenog broja u PIO/MIO osiguranju (12. 1. 2010. godine). Fakulteti su registrirani kao organizacione jedinice – podružnice Univerziteta u Bihaću te im je svojstvo pravnog lica izbrisano.

² Dana 18. oktobra 1993. godine Predsjedništvo Bosne i Hercegovine donijelo je Odluku (br. 02-011-621/93) o osnivanju Pedagoške akademije u Bihaću, a na osnovu Izvještaja Komisije matičara za osnivanje Pedagoške akademije u Bihaću. Nepunu godinu poslije, tačnije 12. 9. 1994. godine, Ministarstvo obrazovanja, nauke, kulture i sporta Bosne i Hercegovine donijelo je Rješenje (br. 03-612-952/93) na temelju kojeg je Pedagoška akademija u Bihaću počela s radom u šk. 1993/94. godini.

bio je urađen za dvogodišnji studij (VI stepen obrazovanja) i studenti su mogli steći zvanje *nastavnik-vaspitač za predškolski odgoj i obrazovanje*. Svoju prvu izmjenu NPP je doživio u akademskoj 2006/2007. godini kada je ukinut VI stepen obrazovanja te su uvedeni novi kolegiji kako bi se program uskladio s usporedivim programima u regiji i kako bi se prešlo na četvorogodišnji studij (VII stepen obrazovanja). Završetkom studija po ovom NPP studenti su stekli zvanje *bachelor predškolskog odgoja*. Druga izmjena NPP napravljena je akademske 2011/2012. godine i odnosila se uglavnom na uvođenje novih izbornih predmeta. Studijski program je temeljito reformiran akademske 2017/2018. godine kada su zajednički predmeti, s ciljem ušteda, objedinjeni s Odsjekom razredna nastava i njihovo održavanje je smješteno u prve dvije godine.

Zadnje izmjene i dopune studijskog programa na Odsjeku predškolski odgoj³ usvojene su 28. 6. 2018. godine, a u skladu sa smjernicama projekta „*Inoviranje nastavnih planova i programa predškolskog odgoja baziranih na osnovu kompetencija u Bosni i Hercegovini*“. Za razliku od prethodnog NPiP uvedeni su neki novi obavezni predmeti, a proširena je i lista izbornih predmeta. Svi predmeti su bazirani na osnovu kompetencija. Studijski program na I ciklusu studija Odsjeka za predškolski odgoj na Pedagoškom fakultetu⁴ počeo se primjenjivati od akademske 2018/2019 godine. Usklađen je sa drugim studijskim programima u BiH jer je to bila intencija projekta na osnovu kojeg su rađene izmjene NPP. S obzirom na to da smo imali pomoć i podršku kolega iz EU, on je usaglašen i s evropskim prostorom obrazovanja tako da je omogućena mobilnost studenata u BiH i Evropskoj uniji. Posebno je važno da su bazirani na razvoju kompetencija koje stižu studenti nakon završetka studijskog programa.

Nova dostignuća u oblasti relevantnih naučnih oblasti

Prilikom izrade Studijskog programa na I ciklusu studija Odsjeka za predškolski odgoj na Pedagoškom fakultetu prvi put se primijenio kompetencijski pristup i naglašavanje ishoda učenja, kao novost koja mijenja pristup dosadašnjem planiranju i programiranju odgojno-obrazovnog procesa, a predstavlja osnovu za uvođenje svake pojedine kvalifikacije. Ishodi učenja prikazuju se i vrednuju kroz znanja i vještine, te pripadajuću samostalnost i odgovornost. Ovaj dio je rađen u okviru projekta čije je jedan od ciljeva također bio usavršavanje studijskih programa u BiH na bazi kompetencija.

Prilikom sastavljanju ishoda programa u obzir su uzeti tzv. (opisnice) deskriptori koji su razvijeni u okviru Kvalifikacijskog okvira za Evropski prostor visokoga obrazovanja (EHEA Ministerial Conference, 2012) i opisuju ishode učenja na pojedinim razinama u visokom obrazovanju. Po njima su ishodi studijskog programa razvrstani u pet kategorija, od kojih se prve tri kategorije odnose na profesionalne, tj. područno specifične, ishode a posljednje dvije obuhvataju generičke kompetencije.

Mjesto i uloga stručne prakse i praktične nastave u programu

Tokom pohađanja nastave na studijskom programu studenti obavljaju: stručnu pedagošku, stručnu metodičku i samostalnu metodičku praksu, kojom se pripremaju za poziv odgajatelja.

³[Odluka o donošenju izmijenjenog i dopunjenog Studijskog programa na I ciklusu studija Odsjeka za predškolski odgoj na Pedagoškom fakultetu Univerziteta u Bihaću, broj: 06–3960/2018, od 28.6.2018. godine.](#)

⁴[NPP Predškolski odgoj](#)

Kao poseban oblik pripremanja studenata za odgajateljski poziv u okviru metodika u toku četvrte godine realizira se metodička i samostalna metodička praksa studenata.

Metodička praksa sastoji se od:

- a) prisustvovanja studenata aktivnostima koje su utvrđene planom i programom odgojno-obrazovnog rada u predškolskim ustanovama te osnovnim i srednjim školama, a koje realiziraju nastavnici mentori i profesori mentori prema rasporedu sati u toku nastavnog dana;
- b) realizacije aktivnosti koje pripremaju i realiziraju studenti uz prisustvo mentora.

Metodička praksa je zamišljena na način da studenti slušaju dva časa mentora i dva ogledna časa koja drže studenti (za svaki predmet metodike).

Samostalna metodička praksa studenata sastoji se od samostalnog rada studenata u trajanju od deset dana u okviru jedne odgajateljske norme (42 časa), s jednom grupom djece prema planu i programu odgojno-obrazovnog rada u predškolskoj ustanovi uz mentorstvo odgajatelja – mentora u predškolskoj ustanovi u kojoj se obavlja metodička i didaktička praksa te nadzor profesora pedagogije. Metodičku praksu obavežno uz mentorstvo odgajatelja—mentora u predškolskoj ustanovi u kojoj se obavlja metodička praksa a nadgleda izabrani nastavnik metodike sa Fakulteta.

Ostale bitne informacije o studijskom programu

Zahvaljujući učešću u Projektu Erasmus+ (Introducing competence-based preschool teacher education curricula Bosnia and Herzegovina – TEACHER), ovaj Studijski program ne samo da je usklađen s novim trendovima u relevantnim naučnim oblastima, kako bi se povećale kompetencije studenta i mogućnost njihovog zapošljavanja po završetku studija, već u sebi sadrži visokokvalitetne promjene koje su uvedene u kurikulumima s ciljem poboljšanja funkcionalnih znanja studenata. Realizacijom ovog projekta izvršena je ne samo izrada Studijskog programa već i modernizacija obrazovnog procesa, a posebno metodika nastave putem obučavanja nastavnika o novim metodama poučavanja, poboljšanje transverzalnih vještina nastavnika kroz trening trenera, kao i modernizacija tehničke i didaktičke opreme za poučavanje/učenje.

Primjena novoga harmoniziranog Studijskog programa počela je u akademskoj 2018/2019. godini na prvoj studijskoj godini. Navedeni Studijski program usporedivi su sa studijskim programima kako u BiH (Pedagoški fakultet, Sarajevo), tako i u regiji (Učiteljski fakultet, Zagreb i Učiteljski fakultet Beograd) prema nastavnim predmetima i sadržajima koji se u njima nalaze. Pored toga, pet univerziteta u BiH (učesnici projekta TEACHER-a) napravilo je studijske programe bazirane na kompetencijama identične i u novom Studijskom programu. Akademске 2019/2020. godine studenti druge godine također pohađaju po novom harmoniziranom programu. Nastava na trećoj godini izvodi se po NPP iz 2017/2018. godine. Četvrta studijska godina nastavu pohađa po NPP iz 2011/2012. godine.

1.2. Primjena Bolonjskog procesa na Univerzitetu, Fakultetu i Studijskom programu

Pedagoški fakultet Univerziteta u Bihaću organizira studij u tri ciklusa (4+1+3):

- Prvi ciklus. Završetkom prvog ciklusa kandidati (studenti) dobijaju akademsko zvanje

završenoga dodiplomskog studija (*the degree of Bachelor*) ili ekvivalenta, stečenog nakon završene četiri godine, a vrednuje se sa 240 ECTS studijskih bodova. ECTS studijski bodovi odgovaraju kriterijima Evropskog sistema prijenosa kredita (*European Credit Transfer System*).

- Drugi ciklus. Drugi ciklus vodi do akademskog zvanja magistra ili ekvivalenta, stečenog nakon završenog dodiplomskog studija, i traje jednu godinu, a vrednuje se sa 60 ECTS studijskih bodova i to na način da u zbiru s prvim ciklusom iznosi 300 ECTS studijskih bodova;
- Treći ciklus vodi do akademskog zvanja doktora ili ekvivalenta, traje tri godine, a vrednuje se sa 180 ECTS studijskih bodova.

Prvi ciklus realizira se od akademske 2006/2007. godine prema bolonjskom procesu. Godine 2006. prvi je put urađena inovacija nastavnih planova i programa svih odsjeka Fakulteta u skladu s evropskim principima visokog obrazovanja. Na taj način je omogućena puna mobilnost studenata. Akademske 2011/2012. godine inoviranjem nastavnog plana i programa na Odsjeku za predškolski odgoj uveden je stručni naziv *bakalaureat predškolskog odgoja*. U okviru Erasmus+ Teacher projekta inovirali smo nastavni plan i program Odsjeka 2017/2018. godine u skladu s kompetencijama, čime smo osnažili ovaj program i omogućili bolju mobilnost studenata na evropske univerzitete.

Drugi ciklus realizira se u jednogodišnjem trajanju od akademske 2017/18. godine i stječe se zvanje magistar predškolskog odgoja i obrazovanja

Studijski programi podijeljeni su na studijske godine i semestre u skladu s važećom regulativom studija po bolonjskom procesu.

Implementacija bolonjskog procesa na Fakultetu ostvaruje se u cjelini prema Zakonu o visokom obrazovanju USK-a kantona. Osnovni principi bolonjskog procesa ogledaju se u prilagodbi međunarodnim standardima, modernizaciji nastave i uvođenju novih metoda i oblika rada, kompatibilnost, izbornost, interdisciplinarnost, mobilnost i osiguranje kvalitete. U nastavnom procesu i usvajanju sadržaja, navedene promjene vidljive su u organizaciji nastave, fleksibilnost u učenju, načinu obrade informacija, upotrebi pomagala i aktivnom sudjelovanju u nastavi.

Na osnovu instrukcija i zahtjeva Senata Univerziteta u Bihaću, kao i aktivnog sudjelovanja odgovornih predstavnika Fakulteta u području nastave, naučnoistraživačkog rada i međunarodne saradnje s domaćim i inostranim visokoškolskim institucijama.

Student Odsjeka za predškolski odgoj nakon završene četiri godine studija može nastaviti master studij u trajanju od 1 godine sa 60 kredita (ECTS) bodova, čime stječe stručni naziv magistar predškolskog odgoja i obrazovanja.

II (drugi) ciklus studija – master program – mogu upisati kandidati koji su završili dodiplomski studij (prebolonjski program) i/ili kandidati koji su završili I (prvi) ciklus studija (240 ECTS bodova) na Pedagoškom fakultetu ili srodnom fakultetu kao i kandidati koji dolaze s drugih univerziteta iz zemlje i regije, čime je omogućen studijska prohodnost i studentska mobilnost.

1.3. Istraživanje i naučno-istraživački i/ili umjetnički rad na Fakultetu i Studijskom programu

Nastavno osoblje Pedagoškog fakulteta i Odsjeka za predškolski odgoj intenzivno radi na ličnom, a samim tim i institucionalnom napredovanju, izdavanjem naučnih, stručnih radova, prethodnih priopćenja u relevantnim bazama podataka, knjiga, udžbenika, monografija. Također, učestvuje na kongresima, konferencijama, naučnim simpozijima, seminarima, radionicama, izložbama, muzičkim koncertima – bilo samostalno ili u organizaciji Fakulteta.

Fakultet prati broj objavljenih radova nastavnika i saradnika na godišnjem nivou. Nastavnici su prijavljeni na neku od naučnih društvenih mreža: *Research gate, Google schollar, Academia*.

Istraživanje nastavnika i studenata kroz izradu završnih radova, magistarskih radova i doktorskih disertacija na Pedagoškom fakultetu usmjereno je na unapređenje naučnih disciplina u odgovarajućim oblastima istraživanja. Istraživanje rezultira objavom publikacija u domaćim i međunarodnim časopisima. Od posebne važnosti je uključivanje studenata u naučne radove za izradu završnih radova na I ciklusu kao i za izradu magistarskih radova.

Pregled objavljenih radova nastavnika i saradnika nalazi se u **Prilogu broj 9.1.**

Studenti Odsjeka za predškolski odgoj također su učestvovali u naučno-istraživačkom radu prilikom izrade završnih radova (**Prilog broj 21.3.**).

1.4. Veze Fakulteta i Studijskog programa s okruženjem, privredom i socijalnim partnerima

Pedagoški fakultet učestvuje u različitim aktivnostima povezivanja sa subjektima od značaja za Studijski program. Npr. organizacija promocija knjiga u okviru različitih manifestacija u široj društvenoj zajednici kroz različite kulturne manifestacije. (*Bihaćko ljeto*) ili pak održavanje seminara u okviru stručnog i profesionalnog razvoja nastavnika i odgajatelja, iz ustanova u oblasti odgoja i obrazovanja. Naročite veze uspostavljamo s Ministarstvom obrazovanja, nauke, kulture i sporta, Pedagoškim zavodom, Udruženjem pedagoga tjelesnog i zdravstvenog odgoja, kao i javnim i privatnim ustanovama iz oblasti odgoja. U okviru projekta Erasmus+ Teacher imamo zajednički nastup sa još 5 sličnih fakulteta iz BiH i 4 fakulteta iz Evropske unije. Na nivou Univerziteta imamo više od 70 potpisanih ugovora o međusobnoj saradnji sa drugim univerzitetima iz BiH, regije kao i zemljama Evropske unije i svijeta (**Prilog 9.3.** – Aktivni ugovori o saradnji 2019). Na taj način stalno smo u kontaktu sa drugim institucijama te na taj način obezbjeđujemo stalnu razmjenu informacija i znanja sa drugima. Posebno je važna saradnja sa ustanovama iz oblasti predškolskog odgoja gdje naši studenti imaju stručnu praksu kako bi upotpunili svoja teoretska i praktična znanja sprovodeći ih u praksu. Na taj način, tako osposobljeni, studenti mogu volontirati u navedenim ustanovama, stjecati iskustvo u radu s djecom, te učestvovati na tržištu rada sa završenim pripravničkim stažom.

1.5. Finansiranje Univerziteta, Fakulteta i Studijskog programa

Finansiranje Univerziteta u Bihaću, Pedagoškog fakulteta i Odsjeka za predškolski odgoj obezbjeđuje se iz budžeta Unsko-sanskog kantona, zatim iz vlastitih prihoda od studenata, domaćih i međunarodnih projekata.

Prema Statutu Univerziteta u Bihaću Univerzitet u skladu sa zakonom obezbjeđuje sredstva potrebna za obavljanje svoje djelatnosti iz Budžeta Osnivača i stjecanjem vlastitih sredstava. Osnovu za budžetska finansiranja predstavlja: ukupan broj studenata upisanih na Univerzitet, potreban broj nastavnog i nenastavnog osoblja prema Standardima visokog obrazovanja, normativima USK-a, kapitalnim ulaganjima i ostalim troškovima u skladu sa vizijom razvoja Univerziteta u Bihaću. Sva novčana sredstva dobivena iz budžeta, naplaćene školarine i novčana sredstva iz drugih izvora pripadaju visokoškolskoj ustanovi i troše se u skladu sa zakonom, statutom i usvojenim finansijskim planom.

Vlastiti prihodi za 2018. godinu iznosili su 204,172.00 KM.

Prihodi iz vlastitih sredstava za 2019. godinu iznosili su 127,223.00 KM. (**Prilog 62**).

Ukupni troškovi za studijski program Predškolski odgoj za jednu akademsku godinu iznose 271.754.00 KM.

Nastavno osoblje: 196,114.00

Vanjski saradnici: 18,340.00

Pomoćno osoblje: 26,700.00

Administrativno osoblje: 27,500.00

Struja: 1,000.00

Grijanje: 2,100.00

Ukupni troškovi dobiveni su na osnovu proračuna godišnjih primanja i tekućih troškova: a) nastavno osoblje koje izvodi nastavu – 5 redovna profesora, 8 vanrednih profesora, 12 docenata, 7 viših asistenata i 6 asistent (bruto mjesečnih primanja x 12 mjeseci); b) vanjski saradnici – 2 redovna profesora, 0 vanrednih profesora, 3 docenta, 3 viša asistenta i 3 asistenta (prema broju održanih sati), c) administracija – 6 osoba i pomoćno osoblje – 6 osoba. Za stalono uposlene (mjesečna primanja podijeljena na 7 x 12 mjeseci) zbog toga što imamo 7 odsjeka.

U procesu izvođenja nastave na Studijskom programu učestvuje 8 nastavnika u punoj normi od toga 3 red. prof., 2. vanr. prof. i 3. doc. Navedeni nastavnici imaju norme i na drugim studijskim programima, a najviše na RN. Jedan od docenata izvodi nastavu na svim studijskim programima. Jedan viši asistent i jedan asistent su zaduženi za izvodjenje nastave na Studijskom programu Predškolski odgoj

Kao što se može vidjeti, glavni izvor sredstava za finansiranje je Vlada USK-a, koja je po Zakonu i osnivač Univerziteta i koja je preuzela finansiranje Univerziteta. Značajan izvor prihoda su projekti dobijeni od Evropske unije (Erasmus+ Teacher), od Federalnog ministarstva obrazovanja, nauke, Federalnog ministarstva sporta, projekti koje je finansirala Turska vojna misija u BiH, zatim iz vlastitih sredstava naplate od studenata i donacija drugih nivoa vlasti (općina Bihać). Vlastiti resursi se prikupljaju iz naplate od studenata za različite usluge koje Fakultet obavlja za studente (redovne, vanredne, samofinansirajuće) za I i II ciklus.

Nabavka opreme i opremanje kabineta vršeno je samo iz projekata – međunarodnih i domaćih (**Prilog 20**, Projektne aktivnosti UNBI). Iz međunarodnih projekata interesantan je Erasmus+ Teacher. Ukupan iznos sredstava za nabavku didaktičke opreme i opreme za naučno-istraživački rad iznosi 70.000,00 KM (**Prilog 61**: Oprema iz projekta Teacher). Tu su još dva naučna projekta finansirana od strane FMON, jedan projekat finansiran od strane Turske vojne misije u Bosni i

Hercegovini (u vrijednosti 40.000.00 KM), jedan projekat Federalnog ministarstva kulture i sporta, općine Bihać i Ministarstva obrazovanja (u ukupnoj vrijednosti od 42.000,00 KM za rekonstrukciju objekta broj 13 za potrebe sportske dvorane).

1.6. Statistički podaci

Ukupan broj studijskih programa koji se izvode na fakultetu:	I ciklus		II ciklus		III ciklus	
	7		4		-	
STUDENTI I DIPLOMCI STUDIJSKOG PROGRAMA						
Akadska godina:	2014/2015.	2015/2016.	2016/2017.	2017/2018.	2018/2019.	
Broj redovnih studenata:	82	83	78	66	64	
Broj vanrednih studenata:	10	12	4	14	13	
Broj studenata „na daljinu“:		-	-	-	-	
Ukupan broj studenata:	92	95	82	80	77	
Broj diplomaca:	11	39	22	11	6	
Magistriralo:	-	-	-	-	-	
AKADEMSKO OSOBLJE STUDIJSKOG PROGRAMA						
Broj obavljenih izbora u naučno-nastavna i umjetničko-nastavna zvanja:						
Godina:	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	
Redovni profesor	1	1	2	1	-	
Vanredni profesor	1	-	2	-	1	
Docent	1	1	3	1	-	
Viši asistent	1	1	-	2	1	
Lektor	-	-	-	-	-	
Asistent	-	1	-	1	1	
Ukupan broj obavljenih izbora:	4	4	7	5	3	

Broj akademskog osoblja	Redovni profesor	Vanr. profesor	Docent	Viši asistent	Lektor	Asistent
Zaposlenici:	3	5	8	7	-	1
Vanjski saradnici:	2	0	3	3	-	3
RESURSI I INFRASTRUKTURA ZA REALIZACIJU STUDIJSKOG PROGRAMA						
Ukupna površina korisnog prostora [m ²]	3000					
Površina učioničkog prostora [m ²]	1900					
Površina bibliotečkog prostora [m ²]	40					
Površina laboratorijskog prostora [m ²]	70					
Površina prostora za studentski standard (smještaj, ishrana, rekreacija) [m ²]	30					
Broj amfiteatara i/ili velikih predavaonica	3					
Broj učionica	15					
Broj sjedećih mjesta za nastavu za studente	484					
Broj računarskih učionica	2					
Broj računara u računarskim učionicama	53					
Ukupan broj računara	91					
Broj laboratorija	1					
Ukupan broj bibliotečkih jedinica	9576					
Ukupan broj knjiga u bibliotekama	9116					
Broj osoba zaposlenih u biblioteci	1					
Ukupan broj administrativnog osoblja	17					
Ukupan broj osoblja u studentskoj službi	2					

2. PROVOĐENJE SAMOEVALUACIJE

2.1. Tim za samoevaluaciju

astavno-naučno vijeće Pedagoškog fakulteta na 35. redovnoj sjednici donijelo je Odluku br. 0203-1935/19 od 17. 12. 2019. kojom je imenovalo Komisiju⁵ za pisanje Samoevaluacijskog izvještaja za studijski program Predškolski odgoj za 2018/19. godinu. Zadatak tima je da sačini detaljan samoevaluacijski izvještaj te isti dostavi NNV Pedagoškog fakulteta i Senatu Univerziteta na usvajanje. Nakon toga Izvještaj treba proslijediti Ministarstvu obrazovanja, nauke, kulture i sporta USK-a na dalje postupanje u smjeru akreditacije Studijskog programa.

Samoevaluacijski tim je sačinjen od nastavnika Odsjeka za predškolski odgoj, predstavnika studenata, predstavnika administrativnog osoblja i predstavnika Ureda za međunarodnu saradnju i projekte Univerziteta.:

1. prof. dr. Nijaz Skender, nastavnik – predsjednik
2. prof. dr. Meho Čaušević, nastavnik – član
3. doc. dr. Lejla Ovčina, nastavnik – član
4. doc. dr. Jasmin Hošić, nastavnik – član
5. Džalila Muharemagić, Ured za međunarodnu saradnju i projekte – član
6. Belkisa Mujić, student – član
7. Nermina Ezić, studentska služba – član

2.2. Postupak samoevaluacije

Kroz Erasmus+ Teacher projekat imali smo obavezu uraditi Samoevaluacijski izvještaj za studijski program Predškolski odgoj. NNV Pedagoškog fakulteta formiralo je Komisiju Odlukom br. 0203-1935/19. od 17. 12. 2019. godine.

Svi članovi tima zaduženi su za prikupljanje podataka i pripremu određenih dijelova izvještaja uz aktivnu podršku svih službi i zaposlenika Fakulteta. Redovni radni sastanci kao i operativna uključenost svih članova kolektiva u cilju obezbjeđenja relevantnih i aktuelnih informacija rezultirali su uspješnom pripremom. Kroz Erasmus+ Teacher projekat svi članovi tima su prisustvovali seminaru o pisanju samoevaluacijskog izvještaja koji je održao prof. dr. Benjamin Muhamedbegović iz Agencije za visoko obrazovanje BiH (**Prilog 60**: Seminar dr. Benjamina Muhamedbegovića). Pored toga imenovani Tim je prisustvovao obuci za reakreditaciju Univerziteta u Bihaću i samoevaluaciju studijskih programa, koja je održana 5. 11. 2019. godine u organizaciji Centra za osiguranje kvaliteta Univrziteta u Bihaću. Tim je uradio SWOT analizu (**Prilog 65**).

Tim je na obuci upoznat sa B02_020 – samoevaluacijskim obrazacem za upotrebu u aktivnostima samoevaluacije studijskog programa i aktivnostima koje treba u narednom periodu obavati. Nakon završetka Samoevaluacijskog izvještaja isti smo dostavili u Centar za osiguranje kvaliteta Univerziteta. Nakon pozitivne ocjene isti se dostavlja NNV-u Fakulteta.

⁵⁵ [Odluka o imenovanju Komisije za pisanje samoevaluacijskog izvještaja](#)

3. KRITERIJI ZA AKREDITACIJU STUDIJSKIH PROGRAMA PRVOG CIKLUSA STUDIJA U BOSNI I HERCEGOVINI

1. Politika osiguranja kvaliteta studijskih programa

1.1. Visokoškolska ustanova ima usvojenu i javno dostupnu politiku unutrašnjeg osiguranja kvaliteta studijskih programa kao dio njenog strateškog upravljanja.

Na XXX redovnoj sjednici Senata Univerziteta u Bihaću održanoj 28. 11. 2018. godine donesena je Politika osiguranja kvaliteta studijskih programa u skladu s postojećom Misijom, Vizijom i Politikom kvaliteta Univerziteta, strateškim dokumentima, zakonskim i drugim normama i zahtjevima u sistemu visokog obrazovanja u Bosni i Hercegovini te u skladu s tim Univerzitet u Bihaću ima usvojenu i javno dostupnu politiku unutrašnjeg osiguranja kvaliteta studijskih programa, koja je sastavni dio strateškog upravljanja. To je između ostalog propisano aktom broj 06-6582/18 pod nazivom Politika osiguranja kvaliteta studijskih programa (**Prilog 1**), koji je usvojen na 30. sjednici Senata Univerziteta u Bihaću od 28. 11. 2018.

Ovaj dokument je usklađen sa strateškim zadatkom 3.1.3. (*Osiguranje kvaliteta nastave*), navedenim u Strategiji razvoja Univerziteta u Bihaću 2018–2022. (**Prilog 2**).

1.2. Politika osiguranja kvaliteta studijskih programa je usmjerena na promociju: istraživačkog rada, učenja i poučavanja, mobilnosti i internacionalizacije na studijskim programima, kao i sprečavanje plagijata radova nastavnika i završnih radova studenata na svim ciklusima studija.

Senat Univerziteta u Bihaću je usvojio dokument Politika osiguranja kvaliteta studijskih programa (**Prilog 1**) kojem se unavodi sljedeće:

„Istraživački rad je sastavni dio studijskog programa svakog ciklusa studija, prilagođeno tom ciklusu studija, resursima Univerziteta i interesima studenata i nastavnog osoblja“.

Politika osiguranja kvaliteta također je usmjerena na učenje i poučavanje studenata, koje je okarakterisano kao ključna aktivnost realizacije studijskog programa uz obavezno ravnomjerno opterećenje studenta, a ostvareni uspjeh predstavlja zajednički rezultat i odgovornost osoblja i studenata.

Na studijskom programu Predškolski odgoj obavlja se naučno-istraživački rad radi razvoja nauke i stvaralaštva, unapređivanja kvaliteta nastave i stručne djelatnosti. Studijski program od svih svojih predavača zahtijeva da se bave naučno-istraživačkim i stručnim radom u svojoj oblasti. Na taj način predavačima je omogućeno da u nastavne sadržaje koje prenose studentima primjene elemente istraživanja i konkretne probleme iz prakse. Promocija istraživačkog rada na Predškolskom studijskom programu ogleda se kroz aktivno učešće akademskog osoblja i studenata na brojnim konferencijama, naučnim skupovima, simpozijima, te objavljivanjem rezultata istraživanja u vidu radova u različitim časopisima (**Prilog 3 i 4**). Studentima na studijskom programu omogućeno je da u okviru završnog rada sprovedu istraživanja, čiji rezultati se također u vidu radu mogu objaviti (**Prilog 9.2**).

Struktura i sadržaj nastavnog plana i programa studijskog programa usklađeni su sa modernim didaktičkim pristupima kao što su savremene nastavne metode, inovacije u nastavnom procesu, realizacija praktične nastave, a sve u cilju učenja i proučavanja na studijskom programu. Nastava je interaktivna, interdisciplinarna i multimedijalna. Vrlo bitna karakteristika nastave je razumijevanje procesa i pojava u savremenom odgojnom sistemu. Redovnu nastavu, koja obuhvata predavanja i vježbe, prati i stručna praksa, izrada seminarskih radova i prezentacija, što u konačnici omogućava studentima stalno učenje i proučavanje na studijskom programu.

Mobilnost i internacionalizacija je prepoznata i promovira se u okviru studijskog programa, realizira se posredstvom postojećih mehanizama Univerziteta kroz različite programe mobilnosti studenata i nastavnika unutar zemlje i u inostranstvu te na osnovu inovativnih prijedloga osoblja. Nastavno osoblje učestvuje u zajedničkim projektima i u objavljivanju naučnih i stručnih radova s kolegama sa drugih univerziteta iz BiH i inostranstva (**Prilog 3 i 4**). Mobilnost je prepoznata i kroz različite programe finansirane od strane EU kao što su Tempus projekti i Erasmus+ programi razmjene studenata i nastavnog osoblja (**Prilog 5**, Ured za NIR imeđunarodnu saradnju).

1.3. Politika podržava razvoj kulture kvalitete u kojoj svi unutarnji sudionici doprinose kvaliteti studijskih programa, te definira način uključivanja vanjskih sudionika u tome.

Politika osiguranja kvaliteta podržava razvoj kulture kvaliteta. U okviru te politike svi unutrašnji i vanjski sudionici su uključeni u doprinosu razvoja kvalitete studijskih programa, kroz dokument Politika osiguranja kvaliteta studijskih programa (**Prilog 1**) u kojem se navodi sljedeće: „Razvoj kulture kvaliteta je kontinuirana obaveza svih aktera u realizaciji studijskog programa.“ Unutrašnji akteri uključeni u realizaciju studijskog programa su uključeni u sve faze pripreme, realizacije, analize i (samo)evaluacije studijskog programa. Vanjski akteri se uključuju minimalno u fazama pripreme i evaluacije ostvarenja studijskog programa. Fakultet razvija odgovarajuće procedure za osiguranje kvaliteta studijskog programa, u skladu sa procedurama i propisima Univerziteta. Odgovornost za primjenu ove Politike je na Centru za osiguranje kvaliteta i internu evaluaciju Univerziteta i menadžmentu fakulteta.

Tim za izradu studijskog programa uključuje određeni broj akademskog osoblja na studijskom programu (**prilog 4.1.**) a tokom izrade studijskog programa akademsko osoblje na studijskom programu bilo je uključeno u izradu studijskog programa dostavljanjem silabusa za svoj predmet. Tokom izrade studijskog programa kao vanjski akteri kontaktirani su Ministarstvo obrazovanja, nauke, kulture i sporta USK-a, Pedagoški zavod USK-a, alumni, ustanove predškolskog odgoja (javne i privatne) i naši **studenti (Prilog 4.2.)**.

Kultura kvaliteta studijskog programa u smislu realizacije, analize i evaluacije studijskog programa postiže se aktivnošću Tima za osiguranje kvaliteta na Pedagoškom fakultetu.

Kultura kvaliteta studijskog programa u smislu realizacije, analize i evaluacije studijskog programa postiže se aktivnošću Tima za osiguranje kvaliteta na Pedagoškom fakultetu, odnosno izvještajima o evaluacijskim aneketama studenata za zimski i ljetni semetar, kao i izvještajima o prolaznosti studenata za zimski i ljetni semestar. U evaluacijskim aneketama studenti imaju potpunu mogućnost da anonimnim putem ocijene kvalitet svakog predavača i predmet (**Prilog 10.5. i 10.6.**: Izvještaji Tima za osiguranje kvaliteta).

2. Kreiranje i usvajanje studijskih programa

2.1. Visokoškolska ustanova ima uspostavljene procedure za kreiranje i usvajanje studijskih programa koji uključuju studente i sve zainteresirane strane.

Senat Univerziteta u Bihaću je na svojoj 25. sjednici od 29. 9. 2011. godine usvojio akt broj 06-4294/11. pod nazivom Pravilnik o procedurama za predlaganje, prihvaćanje, provođenje i praćenje realizacije studijskih programa Univerziteta u Bihaću (**Prilog 7**), kojim se obezbjeđuju i uspostavljaju procedure pomoću kojih se kreiraju studijski programi. Oni naravno uključuju

studente i sve druge zainteresirane strane u ovom procesu.

Studijski program Predškolski odgoj i obrazovanje inoviran je u skladu s Pravilnikom o procedurama za predlaganje, prihvaćanje, provođenje i praćenje realizacije studijskih programa Univerziteta u Bihaću (**Prilog 7**), a u okviru Erasmus+ projekta Teacher („Introducing competence-based preschool teacher education curricula in Bosnia and Herzegovina“) u sklopu kojeg je izvršena analiza predškolskog obrazovanja u BiH (aktivnost 1.2.), analiza zainteresiranih strana (aktivnost 1.3.), analiza potreba (aktivnost 3.2.) te urađena SWOT analiza (**Prilog 65**). Inovacija je rađena u saradnji s evropskim partnerskim ustanovama: Sveučilište u Zagrebu, Univerzitet „Manchester Metropolitan“ u Velikoj Britaniji, Univerzitet „Matej Bel“ u Banskoj Bistrici (Slovačka) i Univerzitet u Alba Iuliji (Rumunija). Konsultacije sa zainteresiranim stranama (predškolske ustanove, roditelji, studenti, nastavnici) rađene su putem online anketa, a informacije prikupljene u toku anketiranja iskorištene su za izradu inoviranih studijskih programa (**Prilog 8, Prilog 8.2**). Partnerske ustanove iz EU izvršile su pregled i dopunu prijedloga inoviranih studijskih programa u skladu s evropskim reformskim procesima. Senat je na svojoj 25. sjednici 28. 6. 2018. godine donio Odluku o donošenju izmijenjenog i dopunjenog studijskog programa na I ciklusu studija Odsjeka za predškolski odgoj na Pedagoškom fakultetu Univerziteta u Bihaću (**Prilog 6: Odluka o donošenju izmijenjenog i dopunjenog studijskog programa, Senat**).

U okviru ovog Studijskog programa uradili smo konkretne izmjene u smislu uvođenja novih kompetencija i cijeli program se bazirao upravo na novim kompetencijama. Na osnovu kompetencija smo izmijenili neke predmete tako da smo u odnosu na raniji NPP neke predmete koji su bili zastupljeni s puno sati eliminisali a ubacili nove predmete za pojačavanje profesionalnih i personalnih kompetencija odgajatelja (npr. Kultura govora, te izborni predmeti: Drama i pokret, Geometrija za djecu, Gitara, Grafička radionica, Historija muzike, Horsko pjevanje, Likovna radionica, Lutkarska radionica, Matematičke mozgalice, Matamatičko oblikovanje realnog svijeta, Matamatika kroz igru, Matamatika u prirodi, Ritmika i ples, Slikarska radionica, Slikovnica i ilustrirurana knjiga). Studentima se prema Studijskom programu nudi šest izbornih predmeta. Praktičnu nastavu za razliku od ranijeg NPP pokrenuli smo od 5. semestra tako da u novom NPP praktičnu nastavu studenti imaju u 3. i 4. godini a izvode je u predškolskim ustanovama na području grada Bihaća dok samostalnu praksu obavljaju na području USK. Praktična nastava zastupljena je od 5. semestra i izvodi se u 3. i 4. godini studija u predškolskim ustanovama na području grada Bihaća, dok samostalnu praksu obavljaju na području USK.

2.2. Studijski programi su usklađeni sa naučnim i obrazovnim standardima i dostignućima određene naučne/umjetničke oblasti, zahtjevima srodnih naučnih oblasti u cilju sticanja multidisciplinarnih znanja, zahtjevima tržišta rada i međunarodnih reformskih procesa.

S obzirom da je inoviranje studijskog programa rađeno u okviru Erasmus+ projekta u saradnji s partnerskim ustanovama iz Evropske unije (Sveučilište u Zagrebu, Univerzitet „Manchester Metropolitan“ u Velikoj Britaniji, Univerzitet „Matej Bel“ u Banskoj Bistrici /Slovačka/ i Univerzitet u Alba Iuliji /Rumunija/), održano je više radionica za osoblje koje je radilo na inoviranju kako bi se sadržaj studijskog programa uskladio s naučnim i obrazovnim standardima Evropske unije, aktuelnim dostignućima naučne oblasti i tržišta rada, te međunarodnim reformskim procesima. Radionice su izvodili naučnici i nastavnici s partnerskih ustanova iz EU, a prezentacije sa radionica dostupne su na internet stranici projekta (**Prilozi 10, 10.1., 10.2.**)

U okviru projekta su obučeni treneri koji su držali treninge za osoblje Fakulteta vezano za inoviranje NPP baziranog na kompetencijama i ishodima učenja.

Prilikom inoviranja i donošenja novih NPP uključeni su studenti Fakulteta kao i druge zainteresirane ustanove i institucije, npr. Ministarstvo obrazovanja, nauke, kulture i sporta USK-a, ustanove u oblasti predškolskog odgoja, svršeni studenti i odgajatelji iz prakse. Svi zainteresirani za oblast predškolskog odgoja su ispunili jednu anonimnu anketu (**Prilog 4.1. i 4.2.**) a koju su sastavili nastavnici i studenti Fakulteta zajedno sa svim partnerskim institucijama u okviru pomenutog projekta uz mentorstvo 4 univerziteta iz EU.

2.3. Ciljevi studijskog programa i ishodi učenja su jasno definirani i podudarni sa sadržajem studijskog programa i nivoom ciklusa studija i u skladu su sa strategijom ustanove. Ciljevi studijskog programa i ishodi učenja su uporedivi sa istim i/ili sličnim programima na visokoškolskim ustanovama u BiH i inozemstvu.

Ciljevi studijskog programa Predškolskog odgoja i obrazovanja dati su na 7. stranici NPP studijskog programa (**Prilog 11**), a prethodno je dat osvrt na analizu potreba i mogućnosti u skladu sa strateškim ciljevima Univerziteta, koji su propisani Strategijom razvoja Univerziteta u Bihaću (Prilog 2. , str. 11). Upoređuju se misija i vizija Univerziteta sa onim što je poduzeto pri samoj izradi NPP. Kako se misija i vizija vezuju za reformske procese u obrazovanju u BiH i za evropski obrazovni prostor, tako se navodi i da se pri izradi novih studijskih programa vodi računa da budu usklađeni sa Bolonjskom deklaracijom i evropskim transfer kredit sistemom (ECTS). Ta podudarnost vidljiva je kasnije i kroz same silabuse predmeta koji sadrže opterećenje studenata i broj ECTS kredita za svaki predmet. Sami ciljevi studijskog programa također se mogu povezati sa sadržajem studijskog programa te misijom i vizijom Univerziteta, s obzirom da su misija i vizija usmjerene na referentna naučna istraživanja i vrhunsko obrazovanje – između ostalog i u društvenim naukama – a kroz ciljeve učenja se navodi da je cilj ovoga studijskog programa „da osposobi studente da po završetku četvorogodišnjeg studija mogu uspješno realizirati odgojno-obrazovni rad u predškolskom odgoju i obrazovanju, primjenjujući savremena znanja, sposobnosti i vještine iz oblasti odgojno obrazovnog rada. Jedan od bitnih ciljeva je osposobiti studenta za samostalno cjeloživotno učenje i usavršavanje u skladu s novim dostignućima u oblasti odgojno-obrazovnog rada“ (**Prilog 11**, SP–18, str. 13 i 18).

Ciljevi i ishodi učenja definirani su na nivou studijskog programa i na nivou svakog od predmeta, a proces definiranja ishoda učenja rađen je u okviru Erasmus+ projekta Teacher („Introducing competence-based preschool teacher education curricula in Bosnia and Herzegovina“). U toku trajanja projekta održan je niz radnih sastanaka nastavnog osoblja Univerziteta u Bihaću koje je radilo na inoviranju studijskog programa sa stručnjacima u oblasti predškolskog odgoja i obrazovanja iz BiH i EU, pri čemu su izrađene matrice s ishodima učenja za svaki od predmeta (**Prilog 11**, str. 18 u NPP), te na nivou samoga studijskog programa. Pri tome se vodilo računa da ishodi učenja budu usklađeni na nivou predmeta i studijskog programa, kao i sa strategijom ustanove.

Kada je u pitanju strategija Univerziteta, ishodi učenja su usklađeni najprije sa misijom i vizijom Univerziteta po pitanju kvaliteta obrazovanja i usmjerenosti na cjeloživotno učenje, dok je i sam proces izrade ishoda učenja, koji je uključivao stručnjake iz relevantnih oblasti i analizu zainteresiranih strana, u skladu sa strateškim zadacima 3.1.1. (*Revizija nastavnih planova i programa*) i 3.1.3. (*Osiguranje kvaliteta nastave*).

Kako je već prethodno pomenuto, inovacija studijskog programa Predškolskog odgoja i obrazovanja rađena je u okviru Erasmus+ projekta Teacher („Introducing competence-based preschool teacher education curricula in Bosnia and Herzegovina“), u koji je uključeno šest (javnih i privatnih) univerziteta iz Bosne i Hercegovine (Univerzitet u Bihaću, Univerzitet u Travniku, Sveučilište u Mostaru, Univerzitet u Tuzli, Nezavisni univerzitet Banja Luka i Sveučilište Hercegovina). Svi pomenuti univerziteti radili su zajedno na pripremi prijedloga inoviranoga studijskog programa, naročito u dijelu koji se tiče ciljeva, kompetencija i ishoda učenja, nakon čega su prijedlozi dopunjavani i usvajani u skladu sa propisima svake od ustanova. U tom smislu je studijski program Predškolskog odgoja i obrazovanja na Pedagoškom fakultetu Univerziteta u Bihaću uporediv sa pet studijskih programa na univerzitetima u BiH.

Nadovezujući se na prethodnu stavku, može se potvrditi da je inovirani studijski program uporediv sa nekoliko sličnih studijskih programa iz Evropske unije s obzirom na to da su u navedeni projekat uključene i partnerske visokoškolske ustanove iz Evropske unije (Sveučilište u Zagrebu, Univerzitet „Manchester Metropolitan“ u Velikoj Britaniji, Univerzitet „Matej Bel“ u Banskoj Bistrici /Slovačka/ i Univerzitet u Alba Iuliji /Rumunija/). Prijedlog inoviranog studijskog programa analiziran je od strane svake od navedenih partnerskih ustanova, a kroz radionice i studijske posjete u toku projekta predstavljeni su i studijski programi i ishodi učenja sa navedenih ustanova koji su uzeti u razmatranje prilikom inovacije ovoga studijskog programa.

2.4. Ishodi učenja su utvrđeni i navedeni na svakom nivou studijskog programa, te su povezani sa standardima kvalifikacija, Kvalifikacijskim okvirom u BiH i Okvirom kvalifikacija Evropskog prostora visokog obrazovanja (FQ-EHEA).

Ishodi učenja na navedenom studijskom programu jasno su navedeni i urađena je matrica za ishode učenja u sklopu svakog od predmeta, a povezanost sa Akcionim planom za izradu i provođenje kvalifikacijskog okvira u Bosni i Hercegovini za period 2014–2020. i Osnovama kvalifikacijskog okvira u Bosni i Hercegovini (**Prilog 11.1.**), kao i sa Okvirom kvalifikacija Evropskog prostora visokog obrazovanja – FQ-EHEA (**Prilog 12**) ogleđa se u smislu da su kroz nastavni plan i program predstavljeni ishodi učenja za svaki od predmeta, te specifične i generičke kompetencije koje studenti stiču nakon završenog studija, kao i ECTS krediti za svaki od predmeta. Uzimajući u obzir specifičnu situaciju po pitanju standarda kvalifikacija i kvalifikacijskog okvira kao takvog u BiH, pri izradi studijskog programa u toku realizacije navedenog projekta uzete su u obzir specifičnosti svake od ustanova iz različitih dijelova Bosne i Hercegovine, te prijedlozi partnerskih ustanova iz Evropske unije. Tako se na Univerzitetu u Bihaću prvi ciklus studija, koji je inače prema FQ-EHEA predstavljen kao trogodišnji studij, organizira u trajanju od četiri godine, na šta se nastavlja drugi ciklus od jedne godine, dok je prema FQ-EHEA trajanje drugog ciklusa predstavljeno u trajanju od dvije godine. Međutim i sam FQ-EHEA navodi da je to samo okvirni broj godina studija, i da on zavisi od zemlje u kojoj se organizira (**Prilog 12: European Higher Education Area and Bologna Process**, ili na web stranici <http://www.ehea.info/page-three-cycle-system>).

Pri formulisanju ishoda učenja korištena je Bloomova taksonomija, a određivanje znanja i vještina koje će studenti imati po završetku studija vršeno je u toku radionica organiziranih kroz ovaj Erasmus+ projekt na kojima su radili predstavnici iz BiH i Evropske unije. Sami ishodi učenja urađeni su po uzoru na partnerske ustanove iz Evropske unije, uzimajući u obzir specifičnosti ustanove na kojoj se organizira dati studijski program.

Ishodi učenja I ciklusa studija:

- a) samostalno i timski planirati, programirati i implementirati program predškolskog odgoja i obrazovanja uvažavajući razvojne karakteristike djece;

- b) odabrati i primijeniti aktivnosti za zadovoljavanje odgojno-obrazovnih potreba djece kroz ostvarivanje posebnih i alternativnih programa uvažavajući pedagoška i metodička dostignuća;
- c) sistematski procjenjivati i pratiti dječiji razvoj te voditi interes za zdravstvenu zaštitu i njegu u odnosu na potrebe i mogućnosti djece;
- d) kreirati sigurno i poticajno okruženje za razvoj, učenje i dječiju igru poštujući prava predškolske djece i porodice;
- e) stvarati inkluzivno okruženje uvažavajući kulturne, društvene i emocionalne potrebe djece;
- f) analizirati i procjenjivati vlastiti odgojno-obrazovni rad i kontinuirano unapređivati svoje kompetencije kroz cjeloživotno učenje kako bi osigurao kvalitet u profesiji;
- g) uspostavljati i razvijati bliske i povjerljive odnose s porodicom i ostvarivati saradnju s lokalnom zajednicom;
- h) poznavati zakonske akte kojima se reguliše područje odgoja i obrazovanja, identificirati značaj predškolskog odgoja u obrazovnom i društvenom kontekstu i primijeniti načela etičkog kodeksa u predškolskom odgoju;
- i) voditi pedagošku dokumentaciju, učestvovati u radu i razvoju predškolske ustanove korištenjem savremenih informacijskih tehnologija.

2.5. *Nastavni plan i program sadrži minimalno: pregled obaveznih i izbornih predmeta, okvirni sadržaj nastavne materije za svaki od predmeta (podijeljenu prema broju sedmica/nastavnih jedinica u sklopu jednog semestra), opterećenje studenta po predmetu, bodovnu vrijednost svakog predmeta iskazanu u skladu sa ECTS-om, načine provjere i vrednovanja kontinuiranog sticanja znanja studenta, bodovnu ECTS vrijednost završnog rada na I i II ciklusu studija, ovisno o statusu ustanove, metode osiguranja kvaliteta, listu obavezne i dopunske literature za svaki pojedini predmet, obaveznu i specifičnu opremu za izvođenje programa/predmeta prema zahtjevima naučne/umjetničke oblasti.*

Kroz silabuse nastavnih predmeta u NPP ovoga studijskog programa na stranicama **str. 14-18, npr. stranice 24-31 (Prilog 11)** može se vidjeti: pregled obaveznih i izbornih predmeta, okvirni sadržaj nastavne materije za svaki od predmeta, opterećenje studenta po predmetu, bodovnu vrijednost svakog predmeta iskazanu u skladu sa ECTS-om, načine provjere i vrednovanja kontinuiranog sticanja znanja studenta, bodovnu ECTS vrijednost završnog rada na I ciklusu studija, metode osiguranja kvaliteta, listu obavezne i dopunske literature za svaki pojedini predmet.

Određivanje opterećenja studenata realizira se kroz Pravilnik o utvrđivanju radnog opterećenja nastavnog predmeta/modula na Univerzitetu u Bihaću (**Prilog 13**). Odabir nastavnih metoda za prenošenje znanja zavisi od svakog predavača, ali je vrijedno pomenuti da je uz osnovnu obavezu nastavnika da se stalno usavršava kako u svojoj naučnoj oblasti tako i na metodičko-didaktičkom polju, u okviru prethodno pominjanog Erasmus+ Teacher projekta održan niz metodičko-didaktičkih radionica, *training of trainers* sesija i studijskih posjeta partnerskim univerzitetima iz EU za predmetne nastavnike na Odsjeku za predškolski odgoj i obrazovanje. Radionice su izvodili stručnjaci iz oblasti predškolskog odgoja i obrazovanja iz BiH i Evropske unije (**Prilozi 14, 14.1, 14.2, 14.3, 14.4, 14.5**).

ECTS bodovi su alocirani na sljedeći način: broj kontakt sati predavanja + broj sati vježbi + broj sati seminara + broj sati predviđen za ostale aktivnosti + broj sati predviđen za samostalno učenje i pripremanje za vježbe. To podrazumijeva kompletno studentsko opterećenje na jednom predmetu.

Jedan (1) ECTS bod podrazumijeva opterećenje studenta od 25 sati s obzirom na kompleksnost gradiva. Ukupna suma kompletnog opterećenja se podijeli sa brojem 25 i dobije se broj ECTS bodova za kurs (predmet).

Kompleksnost se procjenjuje na osnovu broja stranica u literaturi koju je potrebno naučiti za uspješno savladavanje predmeta o čemu odluku donose nastavnici na užoj naučnoj oblasti u saradnji s predstavnicima studenata za izradu NPP. Ukoliko se dobije broj na pola ECTS boda, onda se na osnovu kompleksnosti sadržaja predmeta daje prema gore ili prema dole (**Prilog 11**): Studijski program; (**Prilog 11.1**)

Kroz silabuse nastavnih predmeta u NPP-u navedena je obavezna i specifična oprema za izvođenje programa/predmeta prema zahtjevima naučne/umjetničke oblasti (**Prilog 9**: Specifična oprema koja se koristila na Studijskom programu).

2.6. *Visokoškolska ustanova osigurava: interdisciplinarnost/multidisciplinarnost plana i programa, internacionalizaciju nastavnog plana i programa, interakciju sa profesionalnom praksom, realizaciju praktične nastave i aktivno učešću studenata u naučnom/umjetničkom istraživanju u okviru studijskog programa.*

Interdisciplinarnost studijskog programa osigurana je kroz NPP (Metodike na četvrtoj godini), dok se internacionalizacija osigurava u prvom redu kroz odlaznu i dolaznu mobilnost studenata i nastavnika (**Prilog 4**).

Kao specifičan oblik nastave organizira se stručna pedagoška, stručna metodička i samostalna metodička praksa. Stručna pedagoška praksa organizira se u petom i šestom semestru. Nakon odslušane stručno-pedagoške prakse i prikupljene dokumentacije o obavljenoj praksi voditelj stručno-pedagoške prakse unosi informaciju u indeks studenta. Stručna praksa se odvija u predškolskim ustanovama na osnovu ugovora koji se potpisuje sa istim. (**Prilog 13.1**) Ugovor o održavanju stručne i metoidčke prakse

Kao poseban oblik pripremanja studenata za odgajateljski poziv u okviru metodika u toku četvrte godine realizira se metodička i samostalna metodička praksa studenata.

1. Metodička praksa sastoji se od:

- a) prisustvovanja studenata aktivnostima koje su utvrđene planom i programom odgojno-obrazovnog rada u predškolskim ustanovama, koje realiziraju odgajatelji mentori i profesori mentori prema rasporedu aktivnosti u toku dana;
- b) realizacije aktivnosti koje pripremaju i realiziraju studenti uz prisustvo mentora; metodička praksa je zamišljena na način da studenti slušaju dva časa mentora i dva ogledna časa koja drže studenti (za svaki predmet metodike).

2. Samostalna metodička praksa studenata sastoji se od samostalnog rada studenata s jednom odgojnom grupom prema planu i programu odgojno-obrazovnog rada u predškolskoj ustanovi uz mentorstvo odgajatelja i nadzor profesora pedagogije ili metodike s Fakulteta.

Učešće studenata u istraživanju ogleda se u najvećoj mjeri u izradi samostalnih seminarskih radova, kao i završnog rada, ali je prisutna i uključenost studenata u projekte koje realiziraju nastavnici. Jedan takav projekat je i prethodno pominjani Erasmus+ Teacher projekat u kojem su studenti Odsjeka za predškolski odgoj učestvovali u studijskim posjetama partnerskim univerzitetima u BiH i EU, te radionicama i ostalim aktivnostima vezanim za projekat

Studenti odsjeka za Predškolski odgoj su učestvovali u naučnom istraživanju za potrebe njihovih diplomskih radova, koje je odobreno od strane Ministarstva obrazovanja nauke, kulture i sporta USK, a u okviru kojeg su radili njihove završne radove. (**Prilog 9.2.**; **Prilog 15**).

3. Učenje, poučavanje i vrednovanje usmjereni na studenta

3.1. *Akademsko osoblje koje izvodi nastavu je prethodno pripremljeno i motivirano za tu aktivnost, te u pripremi za tu aktivnost uzima u obzir rezultate anketa evaluacije kvaliteta učenja i poučavanja od strane studenata.*

Motiviranost i pripremljenost akademskog osoblja ogleda se u najvećoj mjeri kroz različite pristupe koje nastavnici imaju prema nastavi i unapređenju rada sa studentima. Institucionalno ovo pitanje je riješeno kroz akte Univerziteta kao što su Politika upravljanja ljudskim potencijalima na Univerzitetu u Bijaću (**Prilog 16**), te Pravilnik o radu (**Prilog 17**).

Procedura anketiranja studenata Univerziteta u Bijaću kao i način postupanja na osnovu rezultata ankete opisani su u dokumentima; Procedura anketiranja studenata Univerziteta u Bijaću (**Prilog 18**) i Izvještaj o analizi rezultata anketiranja studenata Pedagoškog fakulteta u ljetnom i zimskom semestru ak. 2018/19. (**Prilog 19. i 19.1.**), a sve to u skladu s preporukama Tima za osiguranje kvaliteta, koji predlažu dekanu, a dekan na NNV-u Fakulteta.

Za slabije ocijenjene nastavnike i saradnike menadžment organizira razgovore i upućuje iste na korištenje novih, drugačijih načina i metoda poučavanja studenata kako bi se eventualne greške ispravile. Sljedeći način je da se istakne najbolje ocijenjeni nastavnik i saradnik, kako bi motivirajuće djelovalo na sve ostale uposlenike.

Tim za osiguranje kvaliteta, dekan i NNV analiziraju mišljenja i stavove studenata vezano za sva pitanja iz ankete. Primjer komentara i preporuka koje su dali studenti u anketiranju: literatura za pripremanje ispita mora biti jasno navedena i dostupna, smanjiti broj časova tokom jednoga radnog dana, angažirati profesore i asistente na svim predavanjima, pridržavati se rasporeda predavanja, menadžment Fakulteta treba raditi na mogućnostima podizanja nivoa kvaliteta prostorno-tehničkih uslova za izvođenje nastave, raditi na zainteresiranosti studenata (**Prilog 8.1.:** Komentari studenata u anketi).

3.2. *Akademsko osoblje motivira i uključuje studente na preuzimanje aktivne uloge u istraživačkom, naučno-istraživačkom i nastavno-obrazovnom procesu uz odgovarajuće usmjeravanje, konsultacije i podršku.*

Studenti se potiču na uključenost u naučno-istraživački rad i nastavno-obrazovni proces najprije kroz izradu seminarskih radova u okviru nastavnih predmeta te studentsku praksu, ali i kroz učešće u pripremi publikacija i projekata koje provode nastavnici. Primjeri takvih publikacija su magazini studenata, koje studenti izrađuju uz mentorstvo nastavnika, kao i časopis *Post Scriptum* u čijoj pripremi učestvuju i studenti. Prisutno je i učešće studenata u projektima kao što je npr. Erasmus+ Teacher projekat u kojem su studenti Odsjeka za predškolski odgoj učestvovali u studijskim posjetama partnerskim univerzitetima u BiH i EU, te radionicama i ostalim aktivnostima vezanim za projekat. Primjeri učešća studenata u NIR mogu se vidjeti u (**Prilogu 21, 21.1., 21.2. i 21.3.**) Obaveza svakog nastavnika i asistenta je u toku sedmice obezbijediti minimalno 2 puta po 2 sata individualne konsultacije sa studentima, što se redovno održava (**Prilog 54**): Konsultacije nastavnog osoblja sa studentima.

3.3. Studenti se ocjenjuju kroz javno dostupne procedure za pravedno, transparentno i dosljedno ocjenjivanje, kao i kroz različite oblike provjere znanja i vještina u skladu sa specifičnostima i postavljenim ciljevima studijskog programa.

Na početku akademske godine nastavnici upoznaju studente sa predmetom, načinima učenja, kriterijima ocjenjivanja i daju im silabus predmeta. U silabusu svakog predmeta opisana je procedura i kriteriji za ocjenjivanje rada studenta (**Prilog 11**). Za svaku aktivnost koju radi, student dobija određeni broj bodova, koji su unaprijed postavljeni i s kojim su studenti upoznati. Studenti imaju parcijalne provjere, kolokvije, završni ispit i integralni kolokvij – na svima njima mogu ostvariti određeni broj bodova. Broj bodova na predispitnim obavezama se zbraja i predstavlja preduslov za izlazak na završni ispit. U zavisnosti od pojedinog predmeta odnos bodova na predispitnim obavezama se kreće od 50 % za predispitne obaveze studenata. Nakon toga pristupaju završnom ispitu. U skladu sa specifičnostima ciljeva pojedinih predmeta određuje se broj bodova koje student treba ostvariti za svaki nivo pokazanog znanja i visinu ocjene. Mišljenje studenata o procedurama sastavni je dio ankete koju popunjavaju svi studenti na kraju semestra (**Prilog 11: SP Predškolski odgoj; (Prilog 56): Pravila studiranja na studiju prvog ciklusa ciklusu br. 06-3667/2019 od 27. 6. 2019. god.**

3.4. *Procedure ocjenjivanja regulišu: organizaciju testova i ispita, kriterije i metode ocjenjivanja od strane ispitivača i komisije, transparentnost ocjenjivanja i mogućnost žalbi studenata na ocjenjivanje.*

Procedura ocjenjivanja regulisana je Pravilnikom o polaganju ispita na fakultetima/višim školama Univerziteta u Bihacu za studente koji studiraju u skladu s bolonjskim procesom (**Prilog 22**).

Rad studenata se prati i ocjenjuje kontinuirano u toku jednog semestra, a ocjenjivanje se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra i na završnom ispitu, na kojem se utvrđuje konačna ocjena. U strukturi ukupnog broja bodova, koja mora biti opisana u planu rada za dati predmet, najmanje 50% bodova mora biti predviđeno za aktivnosti i provjere znanja u toku semestra. Završni ispit se u strukturi ocjenjivanja može vrednovati sa najviše 50% bodova.

Fakultet/VŠ je u obavezi u toku svakog semestra organizirati za vanredne studente nastavu „u učionici“ po pravilu prve, osme i petnaeste sedmice svakog semestra, što se detaljnije regulira pravilima studija.

Vanredni studenti obavezni su prisustvovati oblicima provjere znanja kako je predviđeno silabusima predmeta na svakom fakultetu/VŠ, koji se, po pravilu obavljaju u toku onih radnih sedmica u kojima se organizira nastava za ove studente, a što se detaljnije regulira pravilima studija. Oblici provjere znanja mogu biti pismeni, usmeni i praktični. Provjera znanja je po pravilu pismena a vrši se putem testa ili pismenog rada. Način ispitivanja određuje matična katedra ili nastavnik, a svi oblici provjere znanja su javni.

Pismena ili praktična provjera znanja iz jednoga nastavnog predmeta ne može trajati kraće od 1 (jedan) niti duže od 3 (tri) sata. Rezultati pismenih ispita se čuvaju do 1. novembra sljedeće akademske godine. Studij I ciklusa (dodiplomski studij) završava se polaganjem svih ispita i/ili izradom i odbranom završnog rada u skladu sa studijskim programom.

Završni ispit se obavlja u drugoj sedmici nakon završene nastave.

Studenti koji ne polože završni ispit (ne zadovolje) u regularnom (redovnom) roku, mogu polagati popravni ispit iz predmeta koji nisu položili na kraju jednog semestra. Između regularnog (prvog) i popravnoga ispitnog roka ostavlja se vremenski period od 2 (dvije) do 4 (četiri) sedmice u kojem će nastavnici i saradnici konsultacijama, a po potrebi i dopunskom nastavom, pomoći studentima da se pripreme za popravni ispit.

Student koji nije zadovoljan postignutom ocjenom, odnosno student koji nakon prvog pokušaja ne položi ispit iz određenog predmeta, može u roku od 24 sata nakon saopštenja ocjene pismeno zatražiti da se ispit ponovi pred komisijom. Zahtjev za ponavljanje ispita mora biti argumentovano obrazložen (**Prilog 22**): Pravilnik o polaganju ispita od 30.12. 2010. godine broj 06-4344/10).

3.5. Visokoškolska ustanova ima proceduru koja definiira postupak izrade, strukturu i vrednovanje završnog rada studenata određenog ciklusa studija, kao i prava i obaveze studenta i mentora i uslove za mentorstvo.

Na osnovu Pravilnika o odbrani završnog rada na Pedagoškom fakultetu (**Prilog 24**) propisana je procedura i postupak izrade završnog rada. Tim Pravilnikom su propisana i prava i obaveze studenta, kao i mentora, te uslovi za mentorstvo. Jasno je propisana struktura samog rada s objašnjenim poglavljima koja se moraju realizirati kako bi završni rad mogao ići na konačnu ocjenu i odbranu. Kvalitet rada procjenjuje mentor i Komisija za izradu i odbranu završnog rada. Uslov za dobijanje mentorstva je nastavničko zvanje – docent, vanredni profesor i redovni profesor.

Za svaki ciklus studija postoji drugačiji izvještaj o odbrani rada a popunjava se nakon uspješno završene odbrane rada bilo kojeg ciklusa (**Prilog 26**): Zapisnik sa odbrane završnog rada; (**Prilog 26**.: Zapisnik sa odbrane magistarskog rada).

Na Infoservisu se vodi baza mentorstava s imenom kandidata, nazivom teme završnog, diplomskog, magistarskog rada, imenom mentora i datumom odbrane. Time se sprečava ponavljanje tema kao i mogući plagijarizam, tj. prepisivanje uređenih tema. Kompetentnost mentora vrši se i kontroliše na osnovu izbora u zvanje svakog nastavnika na Fakultetu (**Prilog 27**): Baza mentorstava i popis završnih radova).

3.6. Predstavnici studenata su uključeni u rad tijela visokoškolske ustanove čija je nadležnost upravljanje i donošenje određenih odluka o studijskim programima.

Studenti svih ciklusa Univerziteta u Bihać uključeni su u rad Fakulteta i Univerziteta, što je regulisano Statutom Univerziteta u Bihaću (**Prilog 28**). Odluku o predstavnicima studenta donose studenti na njihovim tijelima za koje je zadužena Asocijacija studenta Univerziteta u Bihaću. Studenti I, II i III ciklusa imaju po 1 predstavnika u Senatu. Na NNV-u Fakulteta studente prvog i drugog ciklusa predstavlja po 1 student a izbor predstavnika vrši Asocijacija studenata Pedagoškog fakulteta. Studenti ravnopravno učestvuju u odlučivanju po svim tačkama dnevnog reda na sjednicama NNV-a. Studenti kroz predstavnike učestvuju između ostalog i u izradi nastavnih planova i programa te inoviranju i harmonizaciji studijskih programa. U okviru Erasmus+ Teacher projekta gdje smo radili inoviranje i harmonizaciju studijskog programa Predškolskog odgoja u svim aktivnostima učestvovali su studenti Odsjeka za predškolski odgoj (i to 2 studenta). Dvije studentice su bile u projektnom timu i bile na svim sesijama vezanim za inoviranje i harmonizaciju nastavnih planova i programa te učestvovali u predlaganju i donošenju odluka vezano za nastavni plan i program (**Prilog 29**): Zapisnik sa jednog od sastanaka po projektu iz kojeg je vidljivo prisustvo studenata).

3.7. Visokoškolska ustanova ima uspostavljen mehanizam i procedure za podršku studentima za savjetovanje o budućem razvoju karijere.

Tokom studija studenti obavljaju praktični dio nastave u predškolskim ustanovama, te tu imaju priliku vidjeti način rada što utječe na njihov razvoj karijere. Samostalna praksa u trajanju od sedam dana omogućuje im samostalan pristup kreiranju aktivnosti i izvođenju istih u predškolskim ustanovama.

4. Upis i napredovanje studenata, priznavanje i certificiranje

4.1. *Upis studenata na studijski program bilo kojeg ciklusa vrši se na osnovu zakonskih odrednica, jasnih i transparentnih kriterija koji uključuju provjere znanja, sklonosti i sposobnosti kandidata i uspjeh u prethodnom školovanju, a u skladu sa analiziranim društvenim potrebama i obezbijeđenim resursima za izvođenje programa. Konkurs za upis se javno objavljuje na web stranici ustanove i u medijima.*

Upis studenata na studijske programe Univerziteta u Bihaću vrši se u skladu sa Statutom Univerziteta u Bihaću i Odlukom o kriterijima i mjerilima za utvrđivanje redoslijeda prijema kandidata za upis u I godinu studija na Univerzitetu u Bihaću (**Prilog 30**), a putem javnog konkursa za upis studenata u I godinu I, II i III ciklusa studija akademske godine.

Prijem i upis studenata u I godinu studija provodi posebna komisija koju imenuje Nastavno-naučno vijeće Pedagoškog fakulteta Univerziteta u Bihaću.

Izbor kandidata vrši se na osnovu Odluke o kriterijima i mjerilima za utvrđivanje redoslijeda prijema kandidata za upis studenata u I godinu I (prvog) ciklusa studija na Univerzitetu u Bihaću, koja je sastavni dio konkursa/natječaja koji se raspisuje, kao i pojedinačnih kriterija fakulteta Univerziteta u Bihaću za vrednovanje ocjena iz predmeta relevantnih za odgovarajući studij i vrednovanje rezultata prijemnih ispita na fakultetima Univerziteta u Bihaću na kojima je predviđeno polaganje prijemnih ispita.

Kriterijima se jasno određuje potreba za prijemnim ispitom i način njegova ocjenjivanja, uspjeh u prethodnom školovanju, te način davanja prednosti određenim društvenim kategorijama pod jednakim uvjetima. Rangiranje kandidata i prijem studenata u I godinu studija vrši se u zavisnosti od broja bodova koje kandidat osvoji na Fakultetu Univerziteta u Bihaću na kojem je predviđeno polaganje prijemnog ispita na osnovu:

- općeg uspjeha,
- uspjeha iz pojedinih predmeta značajnih za odgovarajući studij,
- rezultata postignutih na prijemnom ispitu,
- rezultata ostvarenih na takmičenjima iz predmeta relevantnih za određeni studij, kao i rezultati ostvareni u vrhunskom sportu,
- posebnog priznanja “učenik generacije”.

Rang listu svih kandidata i spisak primljenih kandidata fakulteti Univerziteta u Bihaću objavljuju na oglasnoj ploči nakon što je verifikuje nastavno-naučno vijeće svakog fakulteta Univerziteta u Bihaću, a najkasnije 3 dana od posljednjeg dana polaganja prijemnog ispita (**Prilog 31**): Link do zadnjeg aktuelnog konkursa).

Upis studenata na studijske programe Univerziteta u Bihaću vrši se u skladu s dokumentom Saglasnost Vlade USK-a na plan upisa studenata na fakultete Univerziteta u Bihaću, koji donosi osnivač.

Konkretno u slučaju inoviranja studijskog programa Predškolski odgoj i obrazovanje u sklopu Erasmus+ projekta („Introducing competence-based preschool teacher education curricula in Bosnia and Herzegovina – TEACHER) izvršena je analiza interesnih grupa (potencijalni poslodavci, studenti, roditelji – korisnici usluga predškolskih ustanova itd.), a u samu inovaciju NPP ovoga studijskog programa uključeno je i Društvo zaposlenika predškolskih ustanova u FBiH. Resursi za izvođenje programa podrazumijevaju najprije ljudski potencijal, što obezbjeđuje visokoškolska ustanova kroz svoje zaposlenike, a za predmete za koje fakultet ne raspolaže osobljem, angažiraju se spoljni saradnici kroz konkurs za izbor u naučno-nastavna zvanja te angažman nastavnika i saradnika na I ciklusu studija u akademskoj godini. Osim toga, fakultet ima obezbijedene materijalne resurse za izvođenje nastave u vidu prostora i osnovne (kao i multimedijalne) opreme, a dodatno je kroz navedeni Erasmus+ projekat obezbijedena informatička i didaktička oprema za izvođenje nastavnog procesa te oprema za metodičke predmete iz matematike, tjelesnog i zdravstvenog odgoja, muzičke i likovne kulture (**Prilog 61**: Oprema iz projekta Teacher).

Svi konkursi na Univerzitetu u Bihaću objavljuju se javno na web stranici Univerziteta u Bihaću, pojedinačno na web stranicama organizacionih jedinica, te u dnevnim novinama dostupnim na području Bosne i Hercegovine.

4.2. Procedure za priznavanje visokoobrazovnih kvalifikacija, razdoblja studija i prethodnog učenja, a što podrazumjeva i priznavanje neformalnog i informalnog učenja su uspostavljene. Procedure za priznavanje su u skladu sa Lisabonskom konvencijom o priznavanju.

Priznavanje visokoobrazovnih kvalifikacija na Univerzitetu u Bihaću do sada je vršeno u skladu sa Zakonom o nostrifikaciji i ekvivalenciji inozemnih školskih svjedodžbi (Službeni glasnik USK 23/11, **Prilog 32**) i Pravilnikom o nostrifikaciji i ekvivalenciji inozemnih školskih svjedodžbi (Sl. Glasnik USK-a broj 15, od 15.6.2012. godine, **Prilog 33**), ali je trenutno u proceduri novi Nacrt Zakona o priznavanju inostranih obrazovnih kvalifikacija (**Prilog 34**). U skladu s navedenim Nacrtom Zakona Senat Univerziteta u Bihaću je na svojoj 24. redovnoj sjednici iz mjeseca maja 2018. godine usvojio prednacrt Pravilnika o priznavanju.

Kada je u pitanju priznavanje razdoblja studija i prethodnog učenja u okviru programa mobilnosti, procedure za njihovo priznavanje regulisane su Pravilima o mobilnosti na Univerzitetu u Bihaću (**Prilog 35**).

Ured za međunarodnu saradnju Univerziteta raspolaže dokumentima kojima se može dokazati uspješnost priznavanja razdoblja studija za studente Univerziteta u Bihaću koji su jedan ili dva semestra proveli na partnerskim visokoškolskim ustanovama (**Prilog 36**).

Iako do sada korišteni Zakon o nostrifikaciji i ekvivalenciji inozemnih školskih svjedodžbi broj 01-02-1-249/11, od 5. 12. 2011. nije u potpunosti usklađen s Lisabonskom konvencijom o priznavanju, u proceduri je Nacrt Zakona o priznavanju inostranih visokoškolskih kvalifikacija rađen u saradnji sa Centrom za informisanje i priznavanje dokumenata iz oblasti visokog obrazovanja, koji je izrađen u potpunosti u skladu s ovom konvencijom. U skladu s tim je i Senat Univerziteta u Bihaću na svojoj 24. redovnoj sjednici iz mjeseca maja 2018. godine usvojio prednacrt Pravilnika o priznavanju. Prema gore navedenom Zakonu prijedlog za nostrifikaciju i ekvivalenciju inozemnih školskih svjedodžbi vrši Senat Univerziteta, koji formira komisiju od 3 do 5 članova. Komisija radi na sjednicama. U postupku nostrifikacije komisija uzima u obzir sistem obrazovanja zemlje u kojoj je svjedodžba stečena, nastavni plan obrazovanja, uvjete prijema na obrazovanje, dužinu trajanja obrazovanja, prava koja daje diploma u zemlji u kojoj je stečena, kao i sve druge okolnosti od značaja za nostrifikaciju. Komisija sačinjava zapisnik koji potpisuje rektor Univerziteta.

- 4.3. *Diplomiranim studentima se dodjeljuje dokument koji pojašnjava stečenu kvalifikaciju, uključujući ostvarene ishode učenja, te kontekst, razinu, sadržaj i status studija koji su pohađali i uspješno završili.*

Diplomiranim studentima se u skladu sa Pravilnikom o sadržaju javnih isprava koje izdaju VŠU u USK (Sl. glasnik USK-a broj 15, od 30. 9. 2010. godine, **(Prilog 37)**) izdaje diploma i dodatak diplomi, a dokument kojim se reguliše odbrana završnog rada dostupan je na web stranici fakulteta. Diplomiranom studentu se izdaje pored diplome i dodatak diplomi koji sadrži sljedeće informacije: naziv kvalifikacije, akademsku titulu i zvanje koje je stekao nosilac diplome, naziv i status institucije koja izdaje diplomu, ciklus studija visokog obrazovanja, trajanje studija i uvjeti za upis, način studiranja, sistem i pravila studiranja, program studiranja, postignuti rezultati u toku studija i skala ocjenjivanja, akademske i profesionalne mogućnosti koje pruža kvalifikacija, mogućnosti za upis na sljedeći stepen studija, profesionalni status nosioca kvalifikacije, dodatne informacije i ovjeru. Dodatak diplomi se izdaje na propisanom obrascu u gore navedenom pravilniku.

5. *Ljudski potencijali*

- 5.1. *Broj i kompetencije akademskog osoblja (nastavnici i saradnici) i neakademskog osoblja za kvalitetnu realizaciju studijskog programa je u skladu sa odgovarajućim aktom nadležne obrazovne vlasti koja propisuje kriterije za licenciranje.*

Broj i struktura nastavnog kadra odgovarajuće struke i stručne spreme, odnosno zvanja, utvrđuje se u skladu s nastavnim planom i programom, vrstom studija, brojem studenata po nastavnim linijama, broja nastavnih linija, te na osnovu utvrđenoga optimalnoga prosječnog opterećenja u pogledu broja časova predavanja, odnosno vježbi, sedmično u toku jedne nastavne godine. Optimalno opterećenje nastavnika, uz ostale propisane obaveze u okviru 40-satne radne sedmice, smatra se opterećenje od 6 sati nastave sedmično, odnosno 180 sati predavanja u toku jedne nastavne godine, za nastavnike u zvanjima redovni profesor, vanredni profesor i docent. Optimalno opterećenje asistenta i lektora, uz ostale propisane obaveze u okviru 40-satne radne sedmice, smatra se prosječno opterećenje od 10 sati vježbi sa studentima sedmično (300 sati vježbi u toku jedne nastavne godine).

Pod uvjetom da nema dovoljan broj nastavnog kadra, a prema odredbama pravilnika, nastavnici mogu imati do 50% predavanja u okviru prekonorninih sati, a izuzetno do 100% – o čemu odluku donosi Senat uz saglasnost nadležnog ministarstva.

Neakademsko osoblje je već dugi niz godina zaposleno na Fakultetu i ima veliko iskustvo. Sva radna mjesta neakademskog osoblja prema Pravilniku o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta Univerziteta u Bihaću (**Prilog 38**) i izmjenama i dopunama istog (**Prilog 38.1.**) popunjena su, što garantira kvalitetnu podršku nastavnom osoblju i studentima u realizaciji studijskog programa (**Prilog 38.2.**): Standardi i normativi za obavljanje djelatnosti VO na području USK, Sl. gl. USK 12/12; (**Prilog 38.3**): Odluka o pokrivenosti nastave na Pedagoškom fakultetu Univerziteta u Bihaću za akademsku 2018/2019. godinu).

- 5.2. *Visokoškolska ustanova ima definiranu politiku upravljanja ljudskim potencijalima sa jasnim i transparentnim kriterijima za zapošljavanje akademskog osoblja, zaduženjima, opterećenjem i odgovornostima, kriterijima za profesionalni razvoj, napredovanje i stručno usavršavanje*

akadenskog osoblja i mehanizme za praćenje rada akademskog osoblja sa mjerama za unaprijeđenje.

Politika upravljanja ljudskim potencijalima na Univerzitetu u Bihaću ima jasno definiranu politiku upravljanja ljudskim potencijalima s transparentnim kriterijima za zapošljavanje akademskog osoblja. Temelji se na sljedećim principima koji su ugrađeni u akt koji je donio Senat Univerziteta na XXX redovnoj sjednici održanoj 28. 11. 2018. godine pod nazivom Politika upravljanja ljudskim potencijalima na Univerzitetu u Bihaću (**Prilog 39**), Pravilnik o zapošljavanju akademskog osoblja na Univerzitetu u Bihaću (**Prilog 39.2.**), Pravilnik o utvrđivanju radnog opterećenja nastavnog predmeta /modula na Univerzitetu u Bihaću (**Prilog 39.1.**).

Principi su predstavljeni kroz niz tačaka koje se primjenjuju u zapošljavanju i usavršavanju uposlenika a to su:

- Najznačajniji resurs Univerziteta u Bihaću predstavljaju uposlenici, kao i vanjski saradnici i studenti.
- Pristup upravljanju ljudskim resursima bit će strateškog, kreativnog i transparentnog karaktera.
- Rukovođenje će se bazirati na temeljima izgradnje timskog duha, organizacione kulture, te načela izvrsnosti, moralnosti, etičnosti, integriteta, profesionalizma, razmjernosti i stimulativnosti, a koji proizilaze iz Politike kvaliteta Univerziteta u Bihaću.
- Upotrebljavat će se dobra praksa u planiranju ljudskih resursa za potrebe Univerziteta i šire zajednice.
- Osnova za popunjavanje radnih mjesta temeljit će se na zakonitosti i transparentnosti.
- Univerzitet će pružiti jednake šanse svim uposlenim za stručno i akademsko usavršavanje, a u skladu sa iskazanim potrebama.
- Ocjenjivanje uspješnosti svih uposlenih i vanjskih saradnika će se obavljati nepristrasno, uz jasno definirane i mjerljive kriterije, nakon čega će rezultati biti analizirani te će se poduzimati adekvatne mjere i akcije u skladu s rezultatima.
- Univerzitet će motivirati sve uposlenike i vanjske saradnike ka postizanju individualne i kolektivne izvrsnosti, stalnom usavršavanju i transferu znanja unutar Univerziteta, kao i prema široj društvenoj zajednici.
- Pravilnici, procedure, standardi i drugi akti iz oblasti upravljanja ljudskim resursima kreirat će se tako da podstiču individualnu i organizacionu izvrsnost i efikasnost.
- Primarni nosilac administrativnih aktivnosti implementacije ove Politike je Kadrovska služba Univerziteta u Bihaću. Studenti Univerziteta u Bihaću se smatraju osnovnim izvorom ljudskih resursa za budućnost.

5.3. Akademsko osoblje je posvećeno istraživačkom, odnosno naučno-istraživačkom i umjetničkom radu, posebno kroz međunarodne naučno-istraživačke projekte, te zajedničke aktivnosti mentora i studenta na iznalaženju grantova ili stipendija.

Akademsko osoblje kroz različite međunarodne projekte kao što su Erasmus+ i dr. učestvuju na različitim kongresima, konferencijama, simpozijima na kojima zajedno sa drugim istraživačima iz zemlje i inostranstva predstavljaju rezultate svojih naučnih istraživanja. Primjer izlaganja naučnoistraživačkih radova profesora s Odsjeka za predškolski odgoj na internacionalnim kongresima i konferencijama može se naći u (**Prilogu 4**) i (**Prilogu 10**).

Nastavnici Odsjeka za predškolski odgoj redovno apliciraju na javne konkurse u oblasti nauke koje raspisuje Federalno ministarstvo obrazovanja i nauke. Na ovom nivou nastavnici Odsjeka su dobili 4 naučna projekta u posljednje 4 godine. Dobili smo jedan projekat od Federalnog ministarstva

sporta koji je već realiziran. Dva projekta su već realizirana a jedan naučni projekat je u fazi realizacije.

Nastavnici su također objavljivali radove u značajnim međunarodnim časopisima u priznatim naučnim bazama (**Prilog 4**).

NNV Pedagoškog fakulteta donijelo je Odluku o imenovanju Tima za projekte i međunarodnu saradnju (**Prilog 66**).

Nastavnici i studenti zajednički rade na naučno-istraživačkom radu prilikom izrade njihovih završnih i diplomskih radova . (**Prilog 21.3**)

5.4. Administrativnom i pomoćnom osoblju je omogućeno usavršavanje kroz učešće na obukama, posebno u vezi informatičkih sistema i sistema upravljanja.

Administrativno i pomoćno osoblje je učestvovalo na obukama za uvođenje Infoservisa i drugih informatičkih sistema vezanih za Fakultet.

Uposlenica u Biblioteci je pohađala nekoliko seminara za osavremenjavanje biblioteke i korištenje naučnih baza i sl.

U okviru TEACHER projekta uposlenici studentske službe i sekretar Fakulteta učestvovali su na seminarima koji su organizirani na Pedagoškom fakultetu vezano za inoviranje NPP u skladu s kompetencijama, kao i za pisanje samoevaluacijskog izvještaja.

Prema Zakonu o zaštiti na radu (čl. 12) obaveza pomoćnog osoblja je posjedovanje Certifikata za upravljanje i rukovođenje enegetskim postrojenjima, a fakultet je realizira (npr. protivpožarna obuka).

6. Resursi i finansiranje

6.1. Resursi za izvođenje studijskog programa koji su u skladu sa Preporukama Agencije o kriterijima za licenciranje visokoškolskih ustanova i studijskih programa u BiH i odgovarajućim aktom nadležne obrazovne vlasti koja propisuje kriterije za licenciranje su dostatni i dostupni studentima.

Odsjek za Predškolski odgoj Pedagoškog fakulteta ima izuzetne resurse za realizaciju SP. Pedagoški fakultet ima na raspolaganju dvije zgrade smještene u kampusu Univerziteta. Glavna zgrada koja posjeduje 12 učionica moderno opremljenih, s uvedenim internetom, videoprojektorima, multimedijским platnima i druga zgrada, veličine oko 500 m², u kojoj su smješteni praktikumi (laboratoriji) za muzički odgoj, likovni odgoj, tjelesni i zdravstveni odgoj te fonolaboratorij, kao i 30 najsavremenijih kompjutera za učenje jezika i informatike. U svim učionicama i laboratorijama je dostupan internet (bežični pristup) i sve ostalo što podrazumijeva dobru podršku obrazovom i naučnom radu nastavnika i studenata.

U fazi smo realizacije nekoliko projekata od kojih je jedan završen na objektu broj 13 za potrebe sportske dvorane. U narednoj godini planiramo staviti u funkciju ovaj objekat. Pored toga, od grada Bihaća iznajmljujemo gradsku sportsku dvoranu za potrebe izvođenja nastave tjelesnog i zdravstvenog odgoja, kao i zadovoljavanja potreba studenata vezano za tjelesno vježbanje i sportske aktivnosti.

Kroz tzv. austrijski kredit obezbijedili smo kompletnu opremu za muzički odgoj, koji se sastoji od 12 najsavremenijih piana, 2 klavira, 1 razglas – sve se to koristi u nastavne svrhe. Za potrebe likovnog odgoja smo osposobili poseban praktikum sa 20 štafelaja za slikanje te poseban prostor za cjelodnevno provođenje vremena studenata u tim prostorima. Za sve ostale predmete (npr. za predmete iz prirodnih nauka, za tjelesni i zdravstveni odgoj) također smo nabavili opremu. Sva

oprema je dostupna studentima i studenti na njoj rade i svoje diplomske radove (primjer studentica koje su završni rad radile na najsavremenijoj opremi za analizu hoda i stabilnost tijela – Diplomski/završni rad). Iz projekta Erasmus+ Teacher obezbijedili smo vrlo kvalitetnu opremu za naučno-istraživački rad, didaktičku opremu, informatičku opremu, knjige za biblioteku za studijski program Predškolski odgoj.

Sva oprema je specificirana i nalazi se u (**Prilogu 9**).

6.2. Obavezna i specifična potrebna oprema za izvođenje studijskog programa/predmeta prema zahtjevima naučne oblasti/uže naučne oblasti je dostupna. Visokoškolska ustanova osigurava obaveznu i dopunsku literaturu za svaki pojedini predmet koja po sadržaju podržava realizaciju predmeta

Fakultet je obezbijedio vrlo vrijednu opremu za naučno-istraživački rad i edukaciju studenata kroz različite projekte: od kredita, internacionalnih projekata i projekata odobrenih od strane FMON BiH. (**Prilog 61**: Oprema iz projekta Teacher).

Trenutno smo u fazi realizacije projekta Erasmus+ Teacher u okviru kojeg smo kupili vrijednu opremu za NIR, didaktičku opremu za prirodne nauke, za likovnu kulturu, muzičku kulturu i metodiku tjelesnog i zdravstvenog odgoja.

Pored toga smo dobili više projekata od strane FMON uz pomoć kojih smo kupili opremu koju koristimo u radu sa studentima i objavljivanje radova u zemlji i inostranstvu.

Realizirali smo projekat u saradnji sa Turskom vojnom misijom i nabavili opremu za analizu hoda, brzinu reakcije kod djece u vrijednosti od 40.000. KM. Na toj opremi se rade završni radovi studenata i magistarski radovi.

Kroz različite projekte od strane FMON više puta smo dobili značajne donacije i nabavljali literaturu za obogaćivanje našega bibliotečkog fonda (LINK, biblioteka i oprema u okviru Erasmus+ projekta).

U okviru projekta Erasmus+ smo u fazi nabavke 77 naslova najsavremenije literature za Studijski program u vrijednosti od 3200 KM.

Uposlenici Odsjeka su dobili tri naučna projekta od strane FMON BiH, od kojih je jedan realiziran u 2018. godini, jedan u 2019. a treći je u fazi realizacije i bit će okončan 2020. godine. U tim projektima je učestvovalo 7 uposlenika SP.

6.3. Visokoškolska ustanova čini dostupnim studentima i akademskom osoblju dovoljan broj kompjuterskih prostorija sa pristupom internetu i biblioteku s adekvatnom prostorijom za čitanje, pretraživačima i naučnim i drugim bazama podataka.

Fakultet ima biblioteku u kojoj se nalazi značajan broj knjiga koje smo nabavili kroz različite projekte. Prilikom izrade NPP vodili smo računa da u obaveznu i dopunsku literaturu predložimo knjige koje će studenti moći nabaviti a koje odražavaju cilj i strukturu silabusa. Pored toga studenti mogu koristiti online izdanja drugih autora sa drugih univerziteta i različitih izdavača.

Fakultet je obezbijedio prostoriju s određenim brojem kompjutera za studente. Pored toga postoje dva informatička kabineta s velikim brojem kvalitetnih kompjutera, koji su također dostupni studentima. (**Prilog 57**: Inventurne liste).

6.4. Visokoškolska ustanova prati realizaciju plana ulaganja u fizičke resurse i opremu za naučno-istraživački rad i nastavno-obrazovnu djelatnost.

Univerzitet u Bihaću ima Godišnji plan javnih nabavki čiju realizaciju prati Upravni odbor Univerziteta u Bihaću, a provodi ga Služba za javne nabavke Univerziteta.

Nastavnici Odsjeka za predškolski odgoj se u sklopu svojih (ličnih) planova za osavremenjivanje nastave na predmetima koje predaju prijavljuju na različite konkurse u okviru kojih mogu nabavljati opremu za edukaciju i naučno-istraživački rad na Fakultetu. Tako smo nabavili opremu za gotovo sve predmete na Odsjeku pa nastavnici i studenti imaju mogućnost rada na najsavremenijoj opremi za edukaciju kao i naučno-istraživački rad (**Prilog 57: Inventurna lista**).

Detaljan popis projekata s finansijskim efektima nalazi se u poglavlju **1.5. Finansiranje Univerziteta, Fakulteta i Studijskog programa (Prilog 20: Popis projektnih aktivnosti**

U okviru tzv. austrijskog kredita, koji je realiziran 2014/2015. godine, Pedagoški fakultet je opremljen najsavremenijom opremom za Studijski program. Tu su praktikum za likovni odgoj, praktikum za muzički odgoj, oprema za tjelesni i zdravstveni odgoj. To je vrlo respektabilna oprema koja je u funkciji i na kojoj studenti svakodnevno usavršavaju svoje praktične sposobnosti kroz vježbe, tutorijale, seminare i samostalno vježbanje. Studenti na ovoj opremi rade i svoje završne radove, magistarske radove a naši uposlenici su radili svoje magistarske radove i doktorske disertacije (**Prilog 57: Inventurna lista**).

6.5. *Visokoškolska ustanova osigurava kroz ugovorne odnose sa drugim VŠU i istraživačkim centrima mogućnost korištenja njihovih resursa.*

Potpisali smo ugovor o zajedničkom korištenju opreme sa Institutom Fakulteta sporta i tjelesnog odgoja iz Sarajeva. Već smo realizirali nekoliko zajedničkih projekata kao što je izrada magistarskih radova i jedne doktorske disertacije.

7. *Upravljanje informacijama o studijskim programima*

7.1. *Sistem redovitog prikupljanja i obrade informacija o svim aspektima studijskih programa (o stopi uspješnosti studenata, napuštanju studija, zadovoljstvu studenata, zapošljivosti svršenih studenata i slično) je uspostavljen i koristi se za unaprijeđenja kvaliteta studijskih programa.*

Univerzitet u Bihaću ima uspostavljen infosistem putem kojeg studentske službe prikupljaju navedene podatke. Na 34. redovnoj sjednici NNV-a Pedagoškog fakulteta donesena je Odluka broj: 0203-1779/19 o usvajanju Izvještaj ECTS koordinatora, Prilog 39.3. i Izvještaj ECTS koordinatora broj: 0601-1534/19 od 2.10.2019. godine o D02 obrascu ECTS (**Prilog 39.4**). Ovim dokumentom se ukazuje na nesrazmjere ECTS i opterećenje. npr. Velike razlike a time i neusklađenosti ECTS i opterećenja studenata što zahtijeva preispitivanje navedenog stanja i korigiranje srazmjernosti u skladu sa Bolonjskim načelima i postojećim pravilima i zakonima Univerziteta u pogledu opterećenja i ECTS sistema. Na osnovu ovoga predlaže se Centru za osiguranje kvaliteta Univerziteta u Bihaću održavanje radionica o radom opterećenju studenata za uposlenike i studente Pedagoškog fakulteta. Na takav način se ovi podaci koriste za unapređenje i kvalitetu studijskih programa kod sljedećih izmjena NPiP.

Svi podaci su dostupni menadžmentu Fakulteta, a nastavnom osoblju su dostupni podaci za njihove predmete i ostalo što se tiče saradnje sa studentima i službama Fakulteta. Na sjednicama NNV-a se analizira uspjehnost studenata po pojedinim predmetima te oni nastavnici koji imaju slabu prolaznost se pozivaju na razgovor i ukazuje na načine kako prolaznost popraviti. Od službe za zapošljavanje USK-a dobijmo informacije o stanju na zavodu za

zapošljavanje naših bivših studenata. Zadovoljstvo studenata NPiP-om i ostalim aspektima se provodi kroz redovne ankete studenata.

Menadžment Fakulteta koristi sve podatke nastave i praćenje zadovoljstva studenata svim vidovima i aktivnostima na Fakultetu kroz anketiranje studenata i nastavnika (Infosistem Pedagoškog fakulteta: <https://info.pfb.unbi.ba/Infoservis/login.jsf>).

7.2. Visokoškolska ustanova redovno prikuplja i analizira podatke o broju i starosnoj strukturi akademskog osoblja, spolu, odnosu broja nastavnika i studenata, odnosu vlastitog i gostujućeg kadra, kao i podatke anketiranja osoblja od strane studenata.

Podaci o starosnoj strukturi akademskog osoblja, spolu, odnosu broja nastavnika i studenata, odnosno vlastitog i gostujućeg kadra, prikupljaju se putem Pravne službe Univerziteta u Bihaću, te Službe za ekonomsko-financijske poslove (**Prilog 23**: Spisak nastavnog osoblja s godištim). Prikupljanje podataka vrši se elektronskim putem uz pomoć posebnoga informacionog sistema. Iz priloga se vidi da je kolektiv Fakulteta vrlo mlad. U narednih 10 godina nema niti jednog nastavnika ili saradnika koji ispunjava uvjete za mirovinu. Anketiranje studenata i analiza tih podataka vrši se putem informacionog sistema Univerziteta u sklopu djelovanja Centra za osiguranje kvaliteta. Kroz sjednice NNV osoblje Fakulteta se informiše o starosnoj strukturi akademskog osoblja, popunjavaju se formulari propisani od strane Univerziteta te dostavljaju u Rektorat Univerziteta i nadležno ministarstvo sa svim generalijama koje podrazumijevaju starosnu strukturu, spol, broj studenata, broj vlastitog kadra, gostujućih nastavnika. Osoblje Fakulteta se tako informiše i o rezultatima anketiranja studenata o njima samima. Studenti na kraju semestra popunjavaju anketu u kojoj daju mišljenja o odnosu nastavnika prema radu, predavanjima, vježbama, pripremljenosti predavanja (**Prilog 8.2.**: Izvještaj o anketiranju studenata; **Prilog 8.4.**: Odluka o usvajanju Izvješataja o anketiranju studenata).

8. Informiranje javnosti o studijskim programima

8.1. Visokoškolska ustanova objektivno i pravovremeno informiše javnost ažuriranim informacijama o svim aspektima odobrenih (licenciranih) i/ili akreditiranih studijskih programa koje nudi sa posebnim osvrtom na definirane ciljeve studijskih programa i ishode učenja. Podaci o akademskim karijerama zaposlenog i angažovanog osoblja su javno objavljeni. Minimum 50% od ukupnih informacija je na engleskom jeziku

Univerzitet u Bihaću je kao javna visokoškolska ustanova čiji je osnivač Skupština USK dio društvene zajednice za čije (obrazovne i naučne) potrebe je i osnovan. U svrhu regulisanja načina komuniciranja s javnosti Senat Univerziteta je 2011. godine usvojio Politiku informiranja i komuniciranja (**Prilog 40**), kojom se regulišu strategija komuniciranja, operativni ciljevi komuniciranja, mehanizmi komuniciranja, te nosioci internih i eksternih komunikacijskih aktivnosti. U skladu s tim, javnost se redovno obavještava o svim vidovima djelovanja na Univerzitetu u Bihaću, uključujući i informacije vezane za pojedinačne studijske programe. Ova komunikacija se u prvom redu provodi putem web stranica organizacionih jedinica i web stranice Univerziteta u Bihaću, a informacije o predmetnom studijskom programu su dostupne na web stranici Pedagoškog fakulteta Univerziteta u Bihaću (**Prilog 41**).

Osim informacija dostupnih na web stranicama organizacionih jedinica, relevantne informacije o studijskim programima (npr. konkurs za upis studenata) objavljuju se i putem web stranice Univerziteta te putem javnih medija (najčešće dnevne novine s područja FBiH, te javni RTV servisi na području BiH).

Pojavom društvenih mreža oformljena je i službena Facebook stranica Univerziteta u Bihaću, koja također služi kao sredstvo komunikacije sa ciljanim grupama (studenti, potencijalni studenti, privredno okruženje, druge VŠU i sl.) (**Prilog 42**). Osim toga, komunikacija s potencijalnim studentima vrši se i putem sajмова zapošljavanja, prezentacija po srednjim školama i sl.).

Podaci o stalno zaposlenom osoblju na Odsjeku za predškolski odgoj i obrazovanje – zajedno sa biografskim i akademskim informacijama – dostupni su na web stranici Pedagoškog fakulteta (**Prilog 43**).

Osim toga, informacije o učešću zaposlenog osoblja na naučnim skupovima i konferencijama, kao i gostujućim predavanjima te studijskim posjetama na partnerskim ustanovama, objavljuju se na web stranici Univerziteta i organizacionih jedinica. Naprimjer, mr. Edin Liđan predstavljao je Pedagoški fakultet na vrlo prestižnom kongresu u Heidelbergu (Njemačka) (**Prilog 4**), a prof. dr. Nijaz Skender, Karmelita Pjanić i Edin Dupanović u Dumlupinaru (Univerzitet u Kutahiji) (**Prilog 59**: Stranica Ureda za međunarodnu saradnju UNBI).

Izrađena je i nova web stranica Univerziteta u Bihaću, pri čemu je formirana redakcija i tim za prevođenje čime će se osigurati redovno ažuriranje stranice na engleskom jeziku.

9. *Kontinuirano praćenje, periodična evaluacija i revizija studijskih programa*

9.1. *Procedure za periodičnu evaluaciju, unapređenje i prestrukturiranje postojećih studijskih programa su uspostavljene. Procedure uključuju mišljenja studenata i drugih unutrašnjih i vanjskih zainteresiranih strana.*

Pravilnik o procedurama za predlaganje, prihvaćanje, provođenje i praćenje realizacije SP Univerziteta u Bihaću br. 06-4294/11 od 29. 9. 2011. usvojen je od strane Senata Univerziteta u Bihaću (**Prilog 7**). Pravilnikom o procedurama za predlaganje, prihvaćanje, provođenje i praćenje realizacije studijskih programa Univerziteta u Bihaću (u daljem tekstu: Pravilnik) pobliže se određuju procedura izrade, usvajanja, izmjene, dopune, realizacije, praćenja realizacije, te ukidanja ili stavljanja u status mirovanja studijskih programa na Univerzitetu u Bihaću.

NNV organizacione jedinice svake godine vrši analizu i reviziju realizacije studijskih programa. Svaku predloženu promjenu studijskog programa usvaja NNV organizacione jedinice uz konsultacije sa Centrom za osiguranje kvaliteta, a samoevaluacijski timovi se imenuju odlukom NNV iz reda nastavnog osoblja zaposlenog na studijskom programu, predstavnika administrativnih službi koje rade sa studentima te studenata. Po završetku samoevaluacijskog izvještaja isti se dostavlja NNV fakulteta, a potom Senatu Univerziteta u Bihaću.

Ovo pitanje regulisano je članom 12 Pravilnika o procedurama za predlaganje, prihvaćanje, provođenje i praćenje realizacije studijskih programa Univerziteta u Bihaću.

Praćenje realizacije studijskog programa rezultira analizom studijskog programa, u skladu sa usvojenim sistemom osiguranja kvaliteta Univerziteta (popunjavanjem B-02 obrazaca). Analiza obavezno sadrži i rezultate anketiranja studenata, kao i preporuke za izmjene/poboljšanje realizacije studijskog programa.

9.2. *Visokoškolska ustanova periodično evaluira nastavni plan i program, nastavni proces, stepen realizacije ishoda učenja i njihovu relevantnost za tržište rada putem anketiranja studenata,*

akademskog i administrativnog osoblja, te povratne informacije koristi za inoviranje i unapređenja istog.

NNV organizacione jedinice periodično vrši analizu i reviziju realizacije studijskih programa. Svaku predloženu promjenu studijskog programa usvaja NNV organizacione jedinice uz konsultacije s Centrom za osiguranje kvaliteta.

Konkretno u slučaju inoviranja studijskog programa Predškolskog odgoja i obrazovanja, u okviru Erasmus+ projekta Teacher („Introducing competence-based preschool teacher education curricula in Bosnia and Herzegovina“) izvršena je analiza predškolskog obrazovanja u BiH (aktivnost 1.2.), analiza zainteresiranih strana (aktivnost 1.3.), analiza potreba (aktivnost 3.2.). Inovacija je rađena u saradnji s evropskim partnerskim ustanovama: Sveučilište u Zagrebu, Univerzitet „Manchester Metropolitan“ u Velikoj Britaniji, Univerzitet „Matej Bel“ u Banskjoj Bistrici (Slovačka) i Univerzitet u Alba Iuliji (Rumunija). Konsultacije sa zainteresiranim stranama (predškolske ustanove, roditelji, studenti, nastavnici) rađene su putem online anketa, a informacije prikupljene u toku anketiranja iskorištene su za izradu inoviranih studijskih programa (projektna dokumentacija dostupna na uvid po zahtjevu). Partnerske ustanove iz EU izvršile su pregled i dopunu prijedloga inoviranih studijskih programa u skladu s evropskim reformskim procesima, te su na osnovu njihovih dopuna izrađeni završni prijedlozi studijskih programa koji su upućeni Senatu Univerziteta u Bihaću na usvajanje. Senat je na svojoj 25. sjednici 28. 6. 2018. godine donio Odluku o donošenju izmijenjenog i dopunjenog studijskog programa na I ciklusu studija Odsjeka za predškolski odgoj na Pedagoškom fakultetu Univerziteta u Bihaću (**Prilog 8.2.** i **Prilog 8.4.**: Izvještaj o analizi rezultata anketiranja studenata Pedagoškog fakulteta).

9.3. Visokoškolska ustanova prati i evaluira realizaciju: akcionog plana internacionalizacije, benefite od potpisanih ugovora o međunarodnoj saradnji, procenat stranih studenata i profesora; broj i napredak svojih studenata na stručnom usavršavanju u inostranstvu; upošljavanje diplomiranih studenata i sl.

U skladu sa Pravilnikom o metodologiji izvještavanja iz 2010. godine (**Prilog 44**) sve službe i organizacione jedinice Univerziteta u Bihaću, uključujući i Ured za NIR i međuuniverzitetsku saradnju, u obavezi su Centru za osiguranje kvaliteta redovno podnositi izvještaje o postignutim rezultatima rada, što uključuje i realizaciju ciljeva akcionog plana internacionalizacije (**Prilog 58**: Akcioni plan).

Osim toga, Univerzitet je prema Osnivaču dužan redovno dostavljati izvještaje o radu, koji podrazumijevaju i pomenute informacije

Ured za međunarodnu saradnju kroz svoje redovne poslove obavlja praćenje i evaluaciju potpisanih ugovora o saradnji. To podrazumijeva u prvom redu kontakt s partnerskim ustanovama s kojima se nastoji proširiti postojeća saradnja kroz neki od aktuelnih programa mobilnosti (Erasmus+, Mevlana, itd.). Naime, ako saradnja već postoji, ona se pokušava proširiti na veći broj naučnih oblasti (npr. ukoliko je prvobitno uspostavljena saradnja s nekim univerzitetom iz oblasti tehničkih nauka, ta saradnja se na nekom od sljedećih poziva nastoji proširiti na dodatne oblasti zastupljene na obje ustanove) i/ili na veći broj zajedničkih aktivnosti (npr. ukoliko postoji saradnja kroz određeni naučno-istraživački projekat, nastoji se ta saradnja proširiti i na mobilnost te organizaciju zajedničkih naučnih skupova i obratno).

Evidencija o stranim studentima koji na Univerzitetu u Bihaću borave kroz programe mobilnosti vodi se kroz matičnu knjigu stranih studenata koja se nalazi u studentskoj službi svake organizacione jedinice a koje je regulisano Odlukom Senata Univerziteta. (Prilog 36.1.). Ured za

međunarodnu saradnju također evidentira sve studente i nastavnike koji su na Univerzitetu boravili kroz neki od programa mobilnosti. Ove informacije služe za pripremu izvještaja o radu Ureda, kao i za planiranje međunarodnih aktivnosti Univerziteta.

Evidencija studenata Univerziteta u Bihaću koji su kroz programe mobilnosti boravili na nekoj od partnerskih ustanova također se vodi u studentskoj službi svake organizacione jedinice. Ured za međunarodnu saradnju također evidentira sve studente i nastavnike koji su na boravili na nekoj od partnerskih ustanova kroz neki od programa mobilnosti. I ove informacije služe za pripremu izvještaja o radu Ureda, kao i za planiranje međunarodnih aktivnosti Univerziteta (**Prilog 55**: Izvještaj Ureda za NIR i međjuuniverzitetsku saradnju).

9.4. Kvalitet, savremenost i dostupnost resursa se evaluiraju putem anketiranja akademskog osoblja i studenata.

Senat Univerziteta u Bihaću je na svojoj XVII redovnoj sjednici održanoj dana 30. 12. 2010. godine utvrdio Procedure anketiranja studenata na Univerzitetu u Bihaću (**Prilog 18**).

U skladu s ovim procedurama svi studenti su obavezni popuniti anketu sa određenim brojem pitanja. Za realizaciju anketiranja i izvještavanja zaduženi su Centar za osiguranje kvaliteta na nivou Univerziteta, Centar za osiguranje kvaliteta na nivou Pedagoškog fakulteta i Studentska asocijacija Pedagoškog fakulteta. Doprinos će dati i nastavno osoblje te svi studenti Fakulteta. Rezultati se razmatraju na sjednici NNV-a Pedagoškog fakulteta a za nivo Univerziteta na Senatu (za šta su zaduženi dekani organizacionih jedinica i rektor Univerziteta).

10. Mobilnost akademskog osoblja i studenata

10.1. Mobilnost akademskog osoblja i studenata na studijskom programu se promovira i unaprijeđuje putem zajedničkih prijava i učešća na projektima sa drugim visokoškolskim ustanovama iz zemlje i inozemstva.

Facebook stranica Ureda za međunarodnu saradnju Univerziteta u Bihaću svakodnevno ažurira informacije o dostupnim stipendijama za mobilnost studenata i nastavnika, a ujedno služi i kao jedan od načina komunikacije sa studentima i nastavnicima po pitanju mobilnosti (**Prilog 45**).

Sekcija web stranice Univerziteta u Bihaću za međunarodne aktivnosti, mobilnost i projekte redovno objavljuje obavijesti o programima mobilnosti, otvorenim pozivima i projektima (**Prilog 46**).

U posljednje tri godine radi se na realizaciji Erasmus+ KA2 Teacher projekta „Uvođenje kurikuluma zasnovanih na kompetencijama u obrazovanje nastavnika predškolskog obrazovanja“ (**Prilog 3**) na kojem je angažovano osoblje koje izvodi nastavu na studijskom programu Predškolskog odgoja i obrazovanja, a cilj samog projekta je inoviranje kurikuluma Predškolskog odgoja i obrazovanja u skladu s kompetencijama, akreditacija inoviranoga studijskog programa, modernizacija nastave kroz obuke nastavnog osoblja i nabavku opreme. Inovirani nastavni plan i program već se realizira od akademske 2018/2019. godine.

Članstvo u međunarodnim asocijacijama VŠU – Univerzitet u Bihaću članica je Evropske asocijacije univerziteta EUA (**Prilog 47**)

Obuke za pisanje i prijavljivanje projekata rađene su u nekoliko navrata za svo zainteresirano osoblje (prijava je financirao Univerzitet) (**Prilog 48**).

Ured za NIR i međunarodnu saradnju je u nekoliko navrata realizirao informativne dane o mogućnostima i načinima prijave na projekte u saradnji sa EU Info centrom, Delegacijom Evropske Unije u BiH, Nacionalnim Erasmus+ uredom u BiH itd. (**Prilog 49**).

10.2. Mehanizmi za ostvarivanje bilateralne i multilateralne razmjene studenata sa inozemnim visokoškolskim ustanovama kroz različite programe i mreže studentske razmjene uz priznavanje vremena, ocjena i ECTS bodova ostvarenih tokom razmjene su uspostavljeni.

Pravila mobilnosti na Univerzitetu u Bihaću (**Prilog 50**) usvojena su 2014. a Pravilnik o procedurama za podršku međunarodnim aktivnostima Univerziteta u Bihaću (**Prilog 51**) 2011. godine od strane Senata Univerziteta u Bihaću. Pravilima mobilnosti reguliše se način prijave, priznavanje perioda, ocjena i ECTS stečenih u toku mobilnosti.

Univerzitet u Bihaću ima 94 aktivna ugovora o saradnji s partnerskim univerzitetima, NVO i institutima u Bosni i Hercegovini kao i izvan nje (**Prilog 63**: Aktivni ugovori o saradnji Univerziteta u Bihaću).

Na Pedagoškom fakultetu Univerziteta u Bihaću nastava na engleskom jeziku se izvodi samo na jednome studijskom programu i to na Odsjeku za engleski jezik i književnost (osim zajedničke pedagoške grupe predmeta koja se i na ovom studijskom programu izvodi na bosanskom jeziku).

U akademskoj 2017/18. i 2018/19. godini na studijskom programu Predškolski odgoj i obrazovanje boravila su tri gostujuća profesora sa Čukurova Univerziteta iz Turske (**Prilog 5.1**: Izvještaj o posjeti gostujućih nastavnika iz Turske u okviru Erasmus programa). Osim toga, na studijskom programu redovno se angažuju nastavnici spoljni saradnici sa drugih univerziteta u BiH.

Studenti ovoga studijskog programa se redovno upoznaju s mogućnostima razmjene u okviru Erasmus+ ICM programa, CEEPUS i Mevlana programa kroz sredstva informisanja Ureda, a kako je slaba zainteresiranost studenata ovoga studijskog programa za razmjene, Ured za NIR i međunarodnu saradnju je kroz Strategiju internacionalizacije UNBI 2018–2022. kao jedan od strateških ciljeva odredio upravo promociju i povećanje odlaznih/dolaznih mobilnosti, s jasno iskazanim operativnim ciljevima i indikatorima kako se planira promovisati i povećati mobilnost (**Prilog 52**).

10.3. Visokoškolska ustanova kadrovski i finansijski osnažuje kapacitete službi za međunarodnu saradnju i dvosmjernu mobilnost akademskog osoblja i studenata. Ova služba prati i evaluira mobilnost, te Senatu dostavlja godišnji izvještaj o mobilnosti akademskog osoblja i studenata sa prijedlogom mjera za unaprijeđenje.

Strategija internacionalizacije Univerziteta u Bihaću 2018–2022 (**Prilog 52**) urađena je u okviru Erasmus+ KA2 projekta STINT – Jačanje internacionalizacije na visokoškolskim ustanovama u Bosni i Hercegovini – i sadrži jasno opisane strateške ciljeve, Akcioni plan sa prioritetima, nosiocima aktivnosti i budžetom, te Listu i opis strateških programa (u vezi sa strateškim ciljevima) i indikatora za praćenje rezultata na nivou programa.

U Uredu za NIR i međunarodnu saradnju Univerziteta u Bihaću trenutno rade tri zaposlenika: stručni savjetnik za međuuniverzitetsku saradnju u zemlji i inostranstvu, stručni savjetnik za naučno-istraživački rad i viši stručni saradnik za poslove na projektima. Na čelu Ureda je prorektor

za NIR i međuuniverzitetsku saradnju a imenuje se na mandat od četiri godine. Osim zaposlenika Ureda na fakultetima su imenovani timovi za projekte i međunarodnu saradnju koji su zaduženi za komunikaciju s Uredom a imenovan je i prodekan za naučno-istraživački rad.

Mobilnost nastavnika koji izvode nastavu na ovome studijskom programu u zadnje dvije akademske godine (2017/18. i 2018/19.) odvijala se u najvećoj mjeri kroz Erasmus+ ICM program mobilnosti (koji je financiran od strane EU) te kroz Mevlana program (koji financira Vlada Republike Turske). Mobilnost u sklopu Erasmus+ ICM programa odnosi se na gostujuća predavanja i obuke nastavnika u trajanju od pet radnih dana. Nastavnici su u sklopu ovog programa boravili na sljedećim univerzitetima: Univerzitet NOVA iz Lisabona, Univerzitet u Varšavi, Univerzitet u Valenciji, Ćukurova univerzitet, Univerzitet u Mariboru, Univerzitet u Portu, Dumlupinar univerzitet, Univerzitet Primorska, Trakija univerzitet (**Prilog 59**: Mobilnost profesora PF).

Facebook stranica Ureda za međunarodnu saradnju Univerziteta u Bihaću svakodnevno ažurira informacije o dostupnim stipendijama za mobilnost studenata i nastavnika, a ujedno služi i kao jedan od načina komunikacije sa studentima i nastavnicima po pitanju mobilnosti (**Prilog 45**). Sekcija web stranice Univerziteta u Bihaću za međunarodne aktivnosti, mobilnost i projekte redovno objavljuje obavijesti o programima mobilnosti, otvorenim pozivima i projektima (**Prilog 46**).

Ured za NIR i međunarodnu saradnju vodi evidenciju o svim mobilnostima na Univerzitetu, pa tako i na ovom studijskom programu. Svi dokumenti o mobilnosti – od iniciranja saradnje, preko ostvarivanja mobilnosti do priznavanja perioda mobilnosti – uredno se evidentiraju i protokolišu u arhivi Univerziteta i Ureda, te se godišnje priprema izvještaj o radu Ureda prorektora za NIR i međuuniverzitetsku suradnju u zemlji i inostranstvu, koji se potom dostavlja Senatu Univerziteta na usvajanje. Osim toga, izrađena je i Strategija internacionalizacije UNBI 2018–2022 kojom se određuju mjere za unapređenje mobilnosti osoblja i studenata, a istu je usvojio Senat Univerziteta u Bihaću.

4. ZAKLJUČCI UZ PRIJEDLOGE AKTIVNOSTI ZA UNAPREĐENJE STANJA

Na Odsjeku za predškolski odgoj smo u proteklom periodu primijenili sve propise u svrhu osiguranja kvaliteta nastave i naučno-istraživačkog rada s ciljem davanja najsavremenijih znanja i informacija našim studentima u skladu sa svim potrebnim dokumentima koji su doneseni na nivou Univerziteta. Izmjene NPP radili smo na osnovu urađene SWOT analize. Povratne informacije smo dobili od studenata, Alumni udruženja Univerziteta u Bihaću (**Prilog 53**), nadležnih državnih organa, privrednih organizacija i institucija koje su zainteresirane za naše studente i uposlenika predškolskih ustanova gdje se zapošljavaju naši svršeni studenti pa na osnovu tih informacija pokrenuli izmjene NPP na studijskom programu Predškolski odgoj. U smislu inoviranja i donošenja novih studijskih programa koristili smo sve predviđene mogućnosti kako bismo iste osavremenili i približili evropskome akademskom prostoru. Našim stalnim inicijativama ukazujemo na smjer u kojem treba ići Univerzitet vezano za poboljšanje kvaliteta nastave, kulture, kvaliteta, evaluacije nastavnog rada i NIR te svih drugih relevantnih pitanja značajnih za unapređenje procesa edukacije na Odsjeku.

U odnosu na ranije NPP novi Studijski program koncipiran je na bazi kompetencija i ishoda učenja. Kroz Erasmus+ projekat definirali smo kompetencije i razradili ih kroz ishode učenja, koji predstavljaju operacionalizaciju tih kompetencija. Druga vrlo važna stavka u ovom NPP je uvođenje više praktične nastave i više sati metodičke prakse tako da se sada praksa izvodi već od 3. studijske godine. Studijski program raspolaže najvećim dijelom vlastitim kadrom. Studijski program ima redovnu realizaciju nastave, te mogućnost nastavka školovanja na II ciklusu na matičnom fakultetu, na fakultetima u zemlji i inostranstvu.

U skladu s napretkom odgojno-obrazovnog procesa raditi na stalnom osavremenjavanju i uspostavi novih predmeta vezanih za savremene kompetencije odgajatelja (personalne, intrapersonalne, interpersonalne i profesionalne).

Osvježiti popise literature novim izdanjima te uskladiti sadržaj predmeta s najnovijim saznanjima i dostignućima u relevantnim poljima i disciplinama.

Proširiti liste izbornih predmeta u cilju praćenja novih trendova.

Novi studijski program ojačati sa više sati vježbi i praktičnih radova.

Motivirati nastavno osoblje na stalno stručno usavršavanje posebno u pogledu poučavanja o funkcionalnim znanjima kroz seminare, simpozije i pozivna predavanja istaknutih stručnjaka i naučnika iz zemlje te inostranstva.

Pokrenuti III ciklus studija za stjecanje naučnog stepena doktor nauka u oblasti predškolskog odgoja.

5. POPIS PRILOGA

1. Prilog 1 Pravilnik o osiguranju kvaliteta na Univerzitetu u Bihaću
2. Prilog 2 Strategija razvoja Univerziteta u Bihaću 2017-2022
3. Prilog 3 Primjer partnerstva na projektu Erasmus+ Teacher
4. Prilog 4 Primjer učešća nastavnog osoblja na međunarodnim naučnim skupovima
5. Prilog 4.1. Anketa za student
6. Prilog 4.2. Local authorities Q summary instructions
7. Prilog 5 Ured za međunarodnu saradnju i NIR UNBI
8. Prilog 5.1. Izvještaj o posjeti gostujućih profesora iz Turske u okviru Erasmus programa
9. Prilog 6 Odluka-o-donosanju-izmijenjenog-i-dopunjenog-Studijskog-programa Senat
10. Prilog 7 Pravilnik o procedurama za predlaganje, prihvatanje, provođenje i praćenje realizacije studijskih programa Univerziteta u Bihaću, 2011.
11. Prilog 8 Anketa za steakholdere, PDF
12. Prilog 8.1. Komentari studenata
13. Prilog 8.3. Studentska anketa
14. Prilog 8.4. Odluka o usvajanju Izvještaja o anketiranju studenata
15. Prilog 9 Oprema koja se koristi za Studijski program
16. Prilog 9.1. Lista stručnih i naučnih skupova, časopisa i objavljenih radova
17. Prilog 10 Primjer prezentacije s održanih radionica
18. Prilog 10.1. Primjer prezentacije s održanih radionica
19. Prilog 10.2. Primjer prezentacije s održanih radionica
20. Prilog 10.5. Izvještaj tima za OK, Analiza rezultata anketiranja studenata Pedagoškog fakulteta, 2018, ljetni semestar
21. Prilog 10.6. Izvještaj tima za OK, Analiza rezultata anketiranja studenata Pedagoškog fakulteta, 2018, zimski semestar
22. Prilog 11 NPP Predškolski odgoj
23. Prilog 11.1. Priručnik za primjenu kvalifikacijskog okvira BHFQHE
24. Prilog 12 *European Higher Education Area and Bologna Process*
25. Prilog 13 Pravilnik o utvrđivanju radnog opterećenja nastavnog predmeta / modula na Univerzitetu u Bihaću, 2010.
26. Prilog 13. 1 Ugovor - didakticka praksa
27. Prilog 14 Primjer studijske posjete i radionica za nastavnike
28. Prilog 14.1. Primjer studijske posjete i radionica za nastavnike
29. Prilog 14.2. Primjer studijske posjete i radionica za nastavnike
30. Prilog 14.3. Primjer studijske posjete i radionica za nastavnike
31. Prilog 14.4. Primjer studijske posjete i radionica za nastavnike
32. Prilog 14.5. Primjer studijske posjete i radionica za nastavnike
33. Prilog 15 Strategija internacionalizacije Univerziteta u Bihaću 2018–2023.
34. Prilog 16 Politika upravljanja ljudskim potencijalima na Univerzitetu u Bihaću, 2018.
35. Prilog 17 Pravilnik o radu UNBI
36. Prilog 18 Procedure anketiranja studenata na Univerzitetu u Bihaću, 2010.
37. Prilog 19. Analiza rezultata anketiranja studenata Pedagoškog fakulteta, 2018, ljetni semestar
38. Prilog 19.1. Analiza rezultata anketiranja studenata Pedagoškog fakulteta, 2018, zimski semestar
39. Prilog 20 Projektne aktivnosti UNBI
40. Prilog 21 Primjer učešća studenata u NIR
41. Prilog 21.1. Primjer učešća studenata u NIR
42. Prilog 21.2. Primjer učešća studenata u NIR
43. Prilog 21.3. uključenost studenata u NIR
44. Prilog 22 Pravilnik o polaganju ispita na fakultetima / višim školama Univerziteta u Bihaću za studente koji studiraju u skladu s bolonjskim procesom.
45. Prilog 23 Spisak nastavnog osoblja PF sa godištim pol
46. Prilog 24 Pravilnik o odbrani završnog rada
47. Prilog 25 Obrazac za prijavu teme magistarskog rada
48. Prilog 26 Zapisnik s odbrane završnog rada
49. Prilog 26.1. Zapisnik s odbrane magistarskog rada

50. Prilog 27 Baza mentorstva i popis završnih radova
51. Prilog 28 Statut UNBI
52. Prilog 29 Zapisnik s jednog od sastanaka po projektu iz kojeg je vidljivo prisustvo studenata
53. Prilog 30 Odluka o kriterijima i mjerilima za utvrđivanje redoslijeda prijema kandidata za upis u I godinu studija na Univerzitetu u Bihaću
54. Prilog 31 Konkurs / natječaj za upis studenata u I godinu studija na fakultete Univerziteta u Bihaću u akademskoj 2019/2020. godini
55. Prilog 32 Zakon o nostrifikaciji i ekvivalenciji inozemnih školskih diploma
56. Prilog 33 Pravilnik o nostrifikaciji
57. Prilog 34 Vijest na stranici Vlade USK o proceduri donošenja Zakona o priznavanju
58. Prilog 35 Pravila o mobilnosti, 2014.
59. Prilog 36 Izvještaj o priznavanju ispita nakon mobilnosti
60. Prilog 36.1 Odluka Senata Matična knjig
61. Prilog 37 Pravilnik o sadržaju javnih isprava koje izdaju visokoškolske ustanove u USK
62. Prilog 38 Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta Univerziteta u Bihaću
63. Prilog 38.1. Pravilnik izmjena sistematizacije
64. Prilog 38.2. Pedagoški standardi za OS, 2012.
65. Prilog 38.3. Odluka o pokrivenosti nastave na Pedagoškom fakultetu
66. Prilog 39 Politika upravljanja ljudskim potencijalima na Univerzitetu u Bihaću, 2018.
67. Prilog 39.1. Pravilnik o utvrđivanju radnog opterećenja nastavnog predmeta/modula na Univerzitetu u Bihaću, 2010.
68. Prilog 39.2. Pravilnik o planiranju zapošljavanja akademskog osoblja na Univerzitetu u Bihaću, 2018.
69. Prilog 39.3 Odluka o usvajanju Izvj o D02
70. Prilog 39.4 Izvještaj o DO2 obrascu
71. Prilog 40 Politika informiranja i komuniciranja, 2011.
72. Prilog 41 Web stranica Pedagoškog fakulteta
73. Prilog 42 Facebook stranica Univerziteta u Bihaću
74. Prilog 43 Primjer dostupnih informacija o nastavnom osoblju na web stranici fakulteta
75. Prilog 44 Pravilnik o metodologiji izvještavanja, 2010.
76. Prilog 45 Facebook stranica Ureda za međunarodnu saradnju Univerziteta u Bihaću
77. Prilog 46 Sekcija web stranice Univerziteta u Bihaću za međunarodnu saradnju
78. Prilog 47 Članstvo Univerziteta u Bihaću i EUA
79. Prilog 48 Primjer obuka za pisanje projekata za osoblje
80. Prilog 49 Primjer održanih info dana
81. Prilog 50 Pravila o mobilnosti, 2014.
82. Prilog 51 Pravilnik o procedurama za podršku međunarodnim aktivnostima Univerziteta u Bihaću, 2011.
83. Prilog 52 Strategija internacionalizacije Univerziteta u Bihaću 2018–2023.
84. Prilog 53 Alumni udruženje Univerziteta u Bihaću
85. Prilog 54 Konsultacija
86. Prilog 55 Izvještaj o radu Ureda za NIR i međuuniverzitetsku saradnju u zemlji i inostranstvu UNBI 2018–2019.
87. Prilog 56 Pravila studiranja na studiju prvog ciklusa
88. Prilog 57 Inventurna lista
89. Prilog 58 Akcijski plan Univerziteta
90. Prilog 59 Mobilnost nastavnika PF
91. Prilog 60 Seminar dr. Benjamin Muhamedbegović
92. Prilog 61 Oprema iz projekta *Teacher*
93. Prilog 62 Prihodi iz vlastitih sredstava do 29. 12. 2019.
94. Prilog 63 Aktivni ugovori o saradnji 2019.
95. Prilog 64 Samoevaluacijski obrazac NNV-a Pedagoškog fakulteta
96. Prilog 65 SWOT analiza
97. Prilog 66 Odluka o imenovanju tima za projekte i međunarodnu saradnju